

Środa, 28 września 2005 r.

ZAŁĄCZNIK VII

METODA WEWNĘTRZNYCH RATINGÓW

Część 1 — Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oraz kwoty oczekiwanych strat

1. OBLICZANIE KWOT EKSPOZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM DLA RYZYKA KREDYTOWEGO
1. O ile nie wskazano inaczej, wartości prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) oraz terminu rozliczenia (M) określa się zgodnie z częścią 2, natomiast wartość ekspozycji określa się zgodnie z częścią 3.
- 2.2 Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się według następujących wzorów.
- 1.1. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji wobec przedsiębiorstw, instytucji i rządów i banków centralnych.
3. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 5-9, kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji wobec przedsiębiorstw, instytucji i rządów i banków centralnych oblicza się według wzorów:

$$\text{Korelacja (R)} = 0,12 \times (1 - \text{EXP}(-50 * \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50)) + 0,24 * [1 - (1 - \text{EXP}(-50 * \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50))]$$

$$\text{Współczynnik terminu rozliczenia (b)} = (0,11852 - 0,05478 * \ln(\text{PD}))^2$$

$$\text{Waga ryzyka (RW)} = \text{LGD} * \text{N}[(1 - \text{R})^{0,5} * \text{G}(\text{PD}) + (\text{R}/(1 - \text{R}))^{0,5} * \text{G}(0,999)] - \text{PD} * \text{LGD} * (1 - 1,5 * \text{b})^{-1} * (1 + (\text{M} - 2,5) * \text{b}) * 12,5 * 1,06$$

$N(x)$ oznacza dystrybuantę standaryzowanej normalnej zmiennej losowej (tj. prawdopodobieństwo, że normalna zmienna losowa ze średnią zero i wariancją 1 jest mniejsza lub równa x). $G(z)$ oznacza odwrotność dystrybuanty standaryzowanej normalnej zmiennej losowej (tj. wartość x taką, że $N(x) = z$).

Jeżeli $\text{PD}=0$, to RW wynosi: 0

Jeżeli $\text{PD}=1$, to:

- W odniesieniu do ekspozycji obciążonych niewykonaniem zobowiązania, dla których instytucje kredytowe określają wartości LGD zgodnie z częścią 2, ust. 8, RW wynosi: 0;
- W odniesieniu do ekspozycji obciążonych niewykonaniem zobowiązania, dla których instytucje kredytowe stosują własne metody szacowania LGD, RW wynosi: $\text{Max}\{0, 12,5 * (\text{LGD} - \text{EL}_{\text{BE}})\}$;

Jednocześnie EL_{BE} jest możliwie jak najdokładniejszym własnym oszacowaniem instytucji kredytowej odnośnie do wysokości oczekiwanych strat spowodowanych ekspozycją obciążoną niewykonaniem zobowiązania, zgodnie z częścią 4, ust. 80 niniejszego załącznika.

Kwota ekspozycji ważonych ryzykiem = $\text{RW} * \text{wartość ekspozycji}$

4. Kwotę ważoną ryzykiem dla każdej ekspozycji, która spełnia wymagania określone w załączniku VIII część 1 ust. 29 i załączniku VIII część 2 ust. 22, można skorygować według następującego wzoru:

$$\text{Kwota ekspozycji ważonych ryzykiem} = \text{RW} * \text{wartość ekspozycji} * (0,15 + 160 * \text{PD}_{\text{pp}})]$$

gdzie:

$$\text{PD}_{\text{pp}} = \text{PD dostawcy ochrony}$$

RW oblicza się przy użyciu odpowiedniego wzoru na wagę ryzyka określonego w ust. 3 dla ekspozycji, PD dłużnika i LGD porównywalnej ekspozycji bezpośredniej wobec dostawcy ochrony. Czynniki terminu rozliczenia b) oblicza się przy użyciu niższej spośród dwóch wartości: PD dostawcy ochrony i PD dłużnika.

Środa, 28 września 2005 r.

5. W przypadku ekspozycji wobec spółek, gdzie całkowita sprzedaż roczna skonsolidowanej grupy, do której należy dana spółka nie przekracza 50 mln euro instytucja kredytowa może skorzystać z poniższego wzoru korelacji w celu obliczenia wag ryzyka dla ekspozycji korporacyjnych. W wzorze tym S oznacza całkowitą sprzedaż roczną w milionach euro, przy czym: $5 \text{ mln euro} \leq S \leq 50 \text{ mln euro}$. Deklarowana wartość sprzedaży poniżej 5 mln euro jest traktowana jak sprzedaż w wysokości 5 mln euro. W przypadku nabytych wierzytelności całkowita sprzedaż roczna jest równa średniej ważonej według indywidualnych ekspozycji z puli.

$$\text{Korelacja (R)} = 0,12 \times (1 - \text{EXP}(-50 * \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50)) + 0,24 * [1 - (1 - \text{EXP}(-50 * \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50))] - 0,04 * (1 - (S - 5) / 45)$$

Instytucje kredytowe zastępują całkowitą roczną wartość sprzedaży grupy skonsolidowanej całkowitą sumą bilansową, jeżeli całkowita roczna wartość sprzedaży nie jest miarodajnym wskaźnikiem wielkości firmy, jest nim natomiast suma bilansowa.

6. W przypadku ekspozycji związanych z kredytowaniem specjalistycznym, kiedy instytucja kredytowa nie jest w stanie wykazać, że jej szacunkowe wartości PD spełniają wymogi minimalne określone w części 4, instytucja przypisuje im wagi ryzyka zgodnie z tabelą 1, w następujący sposób:

Tabela 1

Rezydualny termin rozliczenia	kategoria 1	kategoria 2	kategoria 3	kategoria 4	kategoria 5
poniżej 2,5 roku	50 %	70 %	115 %	250 %	0 %
2,5 roku lub więcej	70 %	90 %	115 %	250 %	0 %

Właściwe organy mogą wydać instytucji kredytowej ogólne zezwolenie na przypisywanie preferencyjnych wag ryzyka 50 % ekspozycjom należącym do kategorii 1 oraz 70 % — ekspozycjom należącym do kategorii 2, pod warunkiem że w danej kategorii instytucja kredytowa cechuje się zdecydowanie korzystnymi parametrami pod względem analizy ryzyka i innych aspektów zarządzania ryzykiem.

Przypisując wagi ryzyka ekspozycjom związanym z kredytowaniem specjalistycznym, instytucje kredytowe uwzględniają następujące czynniki: Kondycja finansowa, otoczenie polityczne i prawne, charakterystyka transakcji lub aktywów, kondycja sponsora i dewelopera, łącznie pakietem zabezpieczającym strumień przychodów z tytułu partnerstwa publiczno-prywatnego.

7. Instytucje kredytowe powinny spełniać w odniesieniu do nabytych wierzytelności korporacyjnych wymagania minimalne, określone w części 4 ust. 105-109. W przypadku nabytych wierzytelności korporacyjne, które dodatkowo spełniają warunki określone w ust. 14, a tam, gdzie korzystanie ze standardów kwantyfikacji ryzyka dla ekspozycji korporacyjnych zgodnie z przepisami części 4 byłoby nadmiernie uciążliwe dla instytucji kredytowej, można korzystać ze standardów kwantyfikacji ryzyka dla ekspozycji detalicznych, określonych w części 4.
8. W przypadku wierzytelności nabytych korporacyjnych zwrotne rabaty przy zakupie, zabezpieczenie lub gwarancje częściowe stanowiące ochronę pierwszej straty z tytułu niewykonania zobowiązań, strat spowodowanych „rozmyciem” lub z tytułu obu tych rodzajów strat, można traktować jak pozycje pierwszej straty w ramach koncepcji sekurytyzacji związanej z metodą wewnętrznych ratingów.
9. W przypadku, gdy instytucja kredytowa dostarcza ochronę kredytową dla wielu ekspozycji i gdy według warunków tej ochrony n -te niewykonanie zobowiązania dotyczącego ekspozycji uruchamia płatność, a takie zdarzenie kredytowe oznacza rozwiązanie umowy — wówczas produktowi takiemu przypisuje się wagi ryzyka określone w art. 94-101, o ile posiada on zewnętrzną ocenę kredytową uznanej instytucji ECAI. Jeżeli produkt nie posiada ratingu uznanej instytucji ECAI, wówczas wagi ryzyka ekspozycji z koszyka są kumulowane, wyłączwszy $n-1$ ekspozycji, dopóki kwota oczekiwanych strat pomnożona przez 12,5 oraz kwota ekspozycji ważonych ryzykiem nie przekracza wartości nominalnej ochrony z tytułu kredytowego instrumentu pochodnego, pomnożonej przez 12,5. Nieujęte w kumulacji $n-1$ ekspozycji określa się, przyjmując, że są to takie ekspozycje, które cechuje niższa kwota ważona ryzykiem niż kwota ważona ryzykiem dowolnej ekspozycji ujętego w kumulacji.

Środa, 28 września 2005 r.

- 1.2. Kwoty ważonych ryzykiem ekspozycji detalicznych:
10. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 12 i 13 kwoty ważonych ryzykiem ekspozycji detalicznych oblicza się według wzorów:

$$\text{Korelacja (R)} = 0,03 \times (1 - \text{EXP}(-35 * \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-35)) + 0,16 * [1 - (1 - \text{EXP}(-35 * \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-35))]$$

Waga ryzyka (RW):

$$(\text{LGD} * \text{N}[(1 - \text{R})^{0,5} * \text{G}(\text{PD}) + (\text{R}/(1 - \text{R}))^{0,5} * \text{G}(0,999)] - \text{PD} * \text{LGD}) * 12,5 * 1,06$$

N(x) oznacza dystrybuantę standaryzowanej normalnej zmiennej losowej (tj. prawdopodobieństwo, że normalna zmienna losowa ze średnią zero i wariancją 1 jest mniejsze lub równe x).. G(z) oznacza odwrotność dystrybuanty standaryzowanej normalnej zmiennej losowej (tj. wartość x taką, że N(x) = z).

Dla PD=1 (ekspozycja obciążona niewykonaniem zobowiązania), RW wynosi:

$$\text{Max}\{0, 12,5 * (\text{LGD} - \text{EL}_{\text{BE}})\};$$

przy czym EL_{BE} jest możliwie jak najdokładniejszym własnym oszacowaniem instytucji kredytowej odnośnie do wysokości strat spowodowanych ekspozycją obciążoną niewykonaniem zobowiązania, zgodnie z częścią 4, ust. 80 niniejszego załącznika.

Kwota ekspozycji ważonych ryzykiem = RW * wartość ekspozycji

11. Kwotę ważoną ryzykiem dla każdej ekspozycji wobec małych i średnich podmiotów, o których mowa w art. 86 ust. 4, spełniającą wymagania określone w załączniku VIII część 1 ust. 29 i załącznika VIII część 2 ust. 22, można skorygować zgodnie z ust. 4.
12. Dla ekspozycji detalicznych zabezpieczonych nieruchomością korelacja (R) równa 0,15 zastępuje wartość wynikającą ze wzoru korelacji w ust. 10.
13. Dla uprawnionych, odnawialnych ekspozycji detalicznych określonych w lit. a)-e) korelacja (R) równa 0,04 zastępuje wartość wynikającą ze wzoru korelacji w ust. 10.

Ekspozycje uznaje się za uprawnione, odnawialne ekspozycje detaliczne jeżeli spełnione są następujące warunki:

- a) Są to ekspozycje wobec osób fizycznych;
- b) Ekspozycje są odnawialne, niezabezpieczone oraz — w zakresie, w jakim są niewykorzystane — natychmiastowo i bezwarunkowo odwoływalne przez instytucję kredytową (w tym kontekście ekspozycje odnawialne definiuje się jako te, w przypadku których wartości należności klientów mogą ulegać wahaniom w zależności od ich decyzji co do zaciągania i spłacania kredytu do wysokości limitu określonego przez instytucję kredytową). Niewykorzystane linie kredytowe można uznać za bezwarunkowo odwoływalne, jeżeli warunki umowy pozwalają instytucji kredytowej odwołać je w pełnym zakresie dopuszczalnym w ramach ustawodawstwa w zakresie ochrony praw konsumenta i kwestii z tym związanych.
- c) Maksymalna wysokość ekspozycji wobec jednej osoby fizycznej w subportfelu wynosi 100 000 euro.
- d) Instytucja kredytowa potrafi wykazać, że wykorzystanie korelacji zawartej w niniejszym punkcie ogranicza do portfeli, które wykazały niską zmienność stóp straty w porównaniu z poziomem średnim, szczególnie w przedziale niskich wartości PD. Właściwe organy dokonują przeglądów względnej zmienności prawdopodobieństwa straty w poszczególnych subportfelach uprawnionych, odnawialnych ekspozycji detalicznych oraz portfeli zbiorczym takich ekspozycji, a następnie dzielą się informacjami na temat charakterystyki stóp straty dla wspomnianego typu ekspozycji w różnych jurysdykcjach; oraz
- e) Właściwe organy stwierdzają, że uznanie danej ekspozycji jako uprawniona, odnawialna ekspozycja detaliczna pozostaje zgodne z charakterystyką ryzyka bazowego subportfela.

W odniesieniu do zabezpieczonych ram kredytowych powiązanych z kontem rozliczeniowym właściwe organy mogą, w drodze odstąpienia od lit. b), zrezygnować z warunku, iż kredyt powinien być niezabezpieczony. W takim przypadku wszelkie kwoty, które przewiduje się odzyskać z takiego zabezpieczenia nie są uwzględniane w oszacowaniach LGD.

Środa, 28 września 2005 r.

14. Nabyte wierzytelności uznawane są za kwalifikujące się do traktowania detalicznego jeżeli spełniają wymogi minimalne określone w części 4 ust. 105-109 oraz następujące warunki:
 - a) Instytucja kredytowa nabyła wierzytelności od niepowiązanej strony trzeciej, a jej ekspozycja wobec dłużnika wierzytelności nie obejmuje żadnych ekspozycji, które byłyby pośrednio lub bezpośrednio związane z samą instytucją;
 - b) Nabycie wierzytelności odbywa się na warunkach komercyjnych obowiązujących sprzedającego i dłużnika. Jako takich, nie uznaje się należności wewnątrzgrupowych oraz należności rozliczanych za pomocą kont przeciwstawnych firm, które handlują między sobą;
 - c) Nabywająca instytucja kredytowa ma prawo do wszelkich wpływów z tytułu nabytych wierzytelności lub do proporcjonalnego prawa względem takich wpływów; oraz
 - d) Portfel wierzytelności nabytych jest należycie zdywersyfikowany.
 15. W przypadku wierzytelności nabytych rabaty zwrotne przy zakupie, zabezpieczenie lub gwarancje częściowe stanowiące ochronę pierwszej straty z tytułu niewykonania zobowiązań czy rozmycia, lub z tytułu obu tych rodzajów strat, można traktować jak pozycje pierwszej straty w ramach sekurytyzacji opartej na metodzie wewnętrznych ratingów.
 16. W przypadku mieszanej puli nabytych wierzytelności detalicznych, gdzie nabywająca instytucja kredytowa nie może oddzielić ekspozycji zabezpieczonych nieruchomościami i uprawnionych, odnawialnych ekspozycji detalicznych od innych ekspozycji detalicznych, stosuje się funkcję wagi ryzyka detalicznego skutkującą najwyższymi wymogami kapitałowymi.
- 1.3. Kwoty ważonych ryzykiem ekspozycji w inwestycjach kapitałowych
17. Instytucja kredytowa może korzystać z różnych metod w stosunku do różnych portfeli, jeżeli sama korzysta wewnątrznie z różnych metod. W przypadku wykorzystywania różnych metod instytucja kredytowa wykazuje właściwym organom, że wybór metod jest konsekwentny i nie wynika z dążenia do arbitrażu regulacyjnego.
 18. Niezależnie od przepisów ust. 17 właściwe organy mogą zezwolić ujęcie kwot ważonych ryzykiem ekspozycji w papierach kapitałowych wobec przedsiębiorstwom usług pomocniczych zgodnie z zasadami traktowania innych aktywów niezwiązanych ze zobowiązaniem kredytowym.
- 1.3.1 Uproszczona metoda ważenia ryzykiem
19. Kwotę ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się według wzoru:

Waga ryzyka (RW) = 190 % dla ekspozycji w papierach kapitałowych niepublicznych w należycie zróżnicowanych portfelach.

Waga ryzyka (RW) = 290 % dla ekspozycji w giełdowych papierach kapitałowych.

Waga ryzyka (RW) = 370 % dla wszystkich innych ekspozycji kapitałowych.

Kwota ekspozycji ważona ryzykiem = RW * wartość ekspozycji
 20. Krótkie pozycje gotówkowe i instrumenty pochodne w portfelu bankowym mogą kompensować długie pozycje w zakresie tych samych akcji, pod warunkiem, że wyraźnym przeznaczeniem tych instrumentów jest pełnienie funkcji instrumentu zabezpieczającego określone ekspozycje w papierach kapitałowych, i że będą pełniły taką funkcję jeszcze co najmniej przez rok. Inne krótkie pozycje traktuje się jak pozycje długie, przy czym odpowiednią wagę ryzyka przypisuje się do wartości bezwzględnej każdej pozycji. W przypadku pozycji o niedopasowanych terminach rozliczenia korzysta się z metody stosowanej dla należności od przedsiębiorstw zgodnie z ust. 16 załącznika VII, część 2.
 21. Instytucje kredytowe mogą uznać nierzeczywiste zabezpieczenie ryzyka kredytowego uzyskane dla ekspozycji w papierach kapitałowych zgodnie z metodami określonymi w art. 90-93.

Środa, 28 września 2005 r.

1.3.2 Metoda oparta na PD/LGD

22. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się według wzorów określonych w ust. 3. Jeżeli instytucje kredytowe nie posiadają wystarczających informacji, by skorzystać z definicji niewykonania zobowiązania określonej w części 4 ust. 44-48, wówczas do wag ryzyka przypisuje się współczynnik korygujący 1,5.
23. Na poziomie indywidualnej ekspozycji suma kwoty oczekiwanych strat pomnożonej przez 12,5 oraz kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem nie przekracza wartości ekspozycji pomnożonej przez 12,5.
24. Instytucje kredytowe mogą uznać nierzeczywiste zabezpieczenie ryzyka kredytowego uzyskane dla ekspozycji w papierach kapitałowych zgodnie z metodami określonymi w art. 90-93. Do ekspozycji wobec dostawcy instrumentu zabezpieczającego stosuje się wówczas współczynnik LGD równy 90 %. Do ekspozycji w papierach kapitałowych niepublicznych w odpowiednio zdywersyfikowanych portfelach można stosować LGD w wysokości 65 %. Do wyżej określonych celów wartość M wynosi 5 lat.

1.3.3 Metoda modeli wewnętrznych

25. Kwota ekspozycji ważona ryzykiem stanowi potencjalną stratę z tytułu ekspozycji w papierach kapitałowych danej instytucji kredytowej, obliczoną z wykorzystaniem wewnętrznych modeli szacowania wartości narażonej na ryzyko, jako pomnożona przez 12,5 różnica pomiędzy wartością kwartalnych stóp zwrotu a odpowiednią stopą wolną od ryzyka (przy jednostronnym przedziale ufności 99 %) obliczoną na podstawie długoterminowej próby. Na poziomie indywidualnej ekspozycji kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem nie są niższe od sumy minimalnych kwotom ekspozycji ważonych ryzykiem, wymaganych w ramach metody opartej na PD/LGD, oraz odpowiadających im kwot oczekiwanych strat pomnożonych przez 12,5 i obliczonych na podstawie wartości PD określonych w części 2 ust. 24 lit. a) oraz odpowiednich wartości LGD określonych w części 2 ust. 25 i 26.
26. Instytucje kredytowe mogą uznać nierzeczywiste zabezpieczenie ryzyka kredytowego uzyskane dla pozycji w papierach kapitałowych.

1.4. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem dla innych aktywów niezwiązanych ze zobowiązaniem kredytowym

27. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się według wzoru:

$$\text{Kwota ekspozycji ważona ryzykiem} = 100 \% * \text{wartość ekspozycji}$$

jeżeli ekspozycja stanowi wartość rezydualną, kwotę ekspozycji ważoną ryzykiem w danym roku należy wyznaczyć w następujący sposób:

$$1/t * 100 \% * \text{wartość ekspozycji},$$

gdzie t oznacza liczbę lat obowiązywania umowy najmu.

2. OBLICZANIE KWOT EKSPOZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM DLA RYZYKA „ROZMYCIA” NABITYCH WIERZYTELNOŚCI

28. Wagi ryzyka dla ryzyka „rozmycia” nabytych wierzytelności korporacyjnych oraz wierzytelności detalicznych:

Wagi ryzyka oblicza się według wzoru określonego w ust. 3. Wartości PD i LGD określa się zgodnie z częścią 2, wartość ekspozycji określa się zgodnie z częścią 3, a wartość M wynosi 1 rok. Jeżeli instytucja kredytowa może wykazać właściwym organom, że ryzyko „rozmycia” jest nieznaczące, nie musi być ono uwzględniane.

3. OBLICZANIE KWOT OCZEKIWANYCH STRAT

29. O ile nie wskazano inaczej, wartości PD i LGD określa się zgodnie z częścią 2, natomiast wartość ekspozycji określa się zgodnie z częścią 3.

Środa, 28 września 2005 r.

30. Kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji wobec przedsiębiorstw, instytucji i rządów i banków centralnych oraz ekspozycji detalicznych oblicza się według wzorów:

$$\text{Współczynnik oczekiwanych strat (EL)} = \text{PD} \times \text{LGD}$$

$$\text{Kwota oczekiwanych strat} = \text{EL} \times \text{wartość ekspozycji}$$

Dla ekspozycji obciążonych niewykonaniem zobowiązania (PD=1), gdy instytucje kredytowe stosują własne oszacowania LGD, EL odpowiada EL_{BE} n najlepszemu oszacowaniu oczekiwanych strat dla ekspozycji obciążonych niewykonaniem zobowiązania zgodnie z ust. 80 część 4.

EL dla ekspozycji objętych traktowaniem opisanym w części 1 ust. 4 wynosi 0

31. Do ekspozycji związanych z kredytowaniem specjalistycznym, którym instytucje kredytowe, przypisują wagi ryzyka według metod określonych w ust. 6, stosuje się wartości EL zgodnie z tabelą 2.

Tabela 2

Rezydualny termin rozliczenia	kategoria 1	kategoria 2	kategoria 3	kategoria 4	kategoria 5
Poniżej 2,5 roku	0 %	0,4 %	2,8 %	8 %	50 %
2,5 roku lub więcej	0,4 %	0,8 %	2,8 %	8 %	50 %

Jeżeli właściwe organy udzieliły instytucji kredytowej ogólnego zezwolenia na przypisywanie preferencyjnych wag ryzyka 50 % ekspozycjom należącym do kategorii 1 oraz 70 % — ekspozycjom należącym do kategorii 2, wówczas wartość EL dla ekspozycji należących do kategorii 1 wynosi 0 %, a dla ekspozycji należących do kategorii 2 - 0,4 %

32. Jeżeli kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się zgodnie z metodami określonymi w ust. 19-21, wówczas kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji w papierach kapitałowych oblicza się według wzoru:

$$\text{Współczynnik oczekiwanych strat} = \text{EL} \times \text{wartość ekspozycji}$$

Wartości EL są następujące:

Współczynnik oczekiwanych strat (EL) = 0,8 % dla ekspozycji w papierach kapitałowych niepublicznych w należycie zdywersyfikowanych portfelach

Współczynnik oczekiwanych strat (EL) = 0,8 % dla ekspozycji w giełdowych papierach kapitałowych.

Współczynnik oczekiwanych strat (EL) = 2,4 % dla wszystkich innych ekspozycji kapitałowych.

33. Jeżeli kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się zgodnie z metodami określonymi w ust. 22-24, wówczas kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji w papierach kapitałowych oblicza się według wzorów:

$$\text{Współczynnik oczekiwanych strat (EL)} = \text{PD} \times \text{LGD}$$

$$\text{Kwota oczekiwanych strat} = \text{EL} \times \text{wartość ekspozycji}$$

34. Jeżeli kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się zgodnie z metodami określonymi w ust. 25-26, wówczas kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji w papierach kapitałowych wynoszą 0 %.

35. Kwoty oczekiwanych strat dla celów ryzyka „rozmycia” odnośnie do nabytych wierzytelności oblicza się według wzoru:

$$\text{Współczynnik oczekiwanych strat (EL)} = \text{PD} \times \text{LGD}$$

$$\text{Kwota oczekiwanych strat} = \text{EL} \times \text{wartość ekspozycji}$$

4. TRAKTOWANIE KWOT OCZEKIWANYCH STRAT

36. Kwoty oczekiwanych strat obliczane zgodnie z metodami określonymi w ust. 30, 31 i 35 odejmuje się od sumy aktualizacji wartości i rezerw dotyczących przedmiotowych ekspozycji. Odpisy z tytułu nabytych ekspozycji bilansowych, obciążonych w momencie nabycia niewykonaniem zobowiązania, zgodnie z ust. 1 część 3 traktuje się w ten sam sposób co aktualizacje wartości. Kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji objętych sekurytyzacją oraz aktualizacje wartości i rezerwy dotyczące przedmiotowych ekspozycji nie są ujęte w omawianych obliczeniach.

Środa, 28 września 2005 r.

Część 2 — PD, LGD i termin rozliczenia

1. Stosuje się wartości prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) oraz terminu rozliczenia (M) wykorzystywane do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz kwot oczekiwanych strat, określonych w części 1, ustalone przez instytucję kredytową zgodnie z częścią 4, z zastrzeżeniem następujących warunków.
1. EKSPOZYCJE WOBEC PRZEDSIĘBIORSTW, INSTYTUCJI, RZĄDÓW I BANKÓW CENTRALNYCH
 - 1.1. PD
 2. Wartość PD ekspozycji wobec przedsiębiorstw lub instytucji wynosi co najmniej 0,03 %.
 3. W przypadku nabytych wierzytelności korporacyjnych, co do których instytucja kredytowa nie jest w stanie wykazać, że jej szacunkowe wartości PD spełniają wymogi minimalne określone w części 4, wartości PD określa się zgodnie z następującymi metodami: w przypadku roszczeń uprzywilejowanych wobec nabytych wierzytelności korporacyjnych wartość PD stanowi iloraz oszacowanej przez instytucję kredytową wartości EL i wartości LGD dla tych wierzytelności. W przypadku należności podporządkowanych z tytułu nabytych wierzytelności korporacyjnych wartość PD stanowi oszacowaną przez instytucję kredytową wartość EL. Można zastosować oszacowaną wartość PD, jeżeli instytucja kredytowa ma pozwolenie na korzystanie z własnych oszacowań LGD dla ekspozycji korporacyjnych oraz może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL dla nabytych wierzytelności korporacyjnych.
 4. Wartość PD dla dłużników, którzy nie wykonali swoich zobowiązań, wynosi 100 %.
 5. Przy ustalaniu PD instytucje kredytowe mogą uwzględnić nierzeczywiste zabezpieczenie kredytowe, zgodnie z przepisami art. 90-93. W odniesieniu do ryzyka „rozmycia” właściwe organy mogą uwzględnić innych dostawców nierzeczywistego zabezpieczenia kredytowego niż określono w załączniku VIII część 1.
 6. Instytucje kredytowe korzystające z własnych oszacowań LGD mogą uwzględnić nierzeczywiste zabezpieczenie kredytowe, korygując wartości PD zgodnie z przepisami ust. 10.
 7. W odniesieniu do ryzyka „rozmycia” nabytych wierzytelności korporacyjnych wartość PD ustala się jako równą oszacowanej dla ryzyka „rozmycia” wartości EL. Można zastosować oszacowaną wartość PD, jeżeli instytucja kredytowa ma pozwolenie na korzystanie z własnych oszacowań LGD dla ekspozycji korporacyjnych oraz może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL z tytułu ryzyka rozmycia dla nabytych wierzytelności korporacyjnych. Instytucje kredytowe mogą, zgodnie z art. 90-93, uwzględnić nierzeczywiste zabezpieczenie kredytowe w odniesieniu do PD. Właściwe organy mogą uwzględnić innych dostawców nierzeczywistego zabezpieczenia kredytowego niż określono w załączniku VIII, części 1. Instytucje kredytowe, które mogą stosować własne oszacowania LGD w odniesieniu do ryzyka rozmycia nabytych ekspozycji przedsiębiorstw, mogą uwzględnić nierzeczywiste zabezpieczenie kredytowe w drodze dopasowania PD zgodnie z ust. 10.
 - 1.2. Wartość LGD
 8. Instytucje kredytowe korzystają z następujących wartości LGD:
 - a) Ekspozycje uprzywilejowane bez uznanego zabezpieczenia: 45 %;
 - b) Ekspozycje podporządkowane bez uznanego zabezpieczenia: 75 %;
 - c) Przy ustalaniu LGD instytucje kredytowe mogą uwzględnić rzeczywiste i nierzeczywiste zabezpieczenia kredytowe, zgodnie z art. 90-93;
 - d) Obligacjom zabezpieczonym, określonym w załączniku VI część 1 ust. 68-70 można przypisać LGD równe 12,5 %;
 - e) Uprzywilejowane, nabyte wierzytelności korporacyjne, gdy instytucja kredytowa nie jest w stanie wykazać, że oszacowanie przez nią wartości PD spełniają minimalne wymogi określone w części 4: 45 %;
 - f) Podporządkowane, nabyte wierzytelności korporacyjne, gdy instytucja kredytowa nie jest w stanie wykazać, iż jej oszacowania wartości PD spełniają minimalne wymogi określone w części 4: 100 %; oraz

Środa, 28 września 2005 r.

g) Ryzyko „rozmycia” nabytych wierzytelności korporacyjnych: 75 %.

Do dnia 31 grudnia 2010 r. obligacjom zabezpieczonym określonym w załączniku VI część 1 ust. 68-70 można przypisać LGD równe 11.25 %, jeżeli:

- aktywa zabezpieczające obligacje, określone w załączniku VI część 1 ust. 68 a)-c), kwalifikują się do stopnia 1 w skali jakości kredytowej, zgodnie z przepisami tego załącznika;
- tam, gdzie aktywa określone w załączniku VI część 1 ust. 68 d) i e) są aktywami zabezpieczającymi, odpowiednie górne limity, o których mowa w każdym z tych ustępów, wynoszą 10 % nominalnej kwoty zaległych obligacji;
- aktywa określone w załączniku VI część 1 ust. 68 f) nie są aktywami zabezpieczającymi; lub
- zabezpieczone obligacje podlegają ocenie ryzyka kredytowego wyznaczonej instytucji ECAI, a ECAI umieszcza je w najwyższej kategorii oceny ryzyka kredytowego przyznawanego przez tę ECAI.

Przed dniem 31 grudnia 2010 r. należy poddać niniejszą derogację przeglądowi, a Komisja w następstwie przeglądu może przedstawić propozycje zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 151 ust. 2.

9. Niezależnie od przepisów ust. 8, dla ryzyka rozmycia i ryzyka niewykonania zobowiązań można zastosować oszacowaną wartość LGD dla nabytych wierzytelności korporacyjnych, jeżeli instytucja kredytowa ma pozwolenie na korzystanie z własnych oszacowań LGD dla ekspozycji korporacyjnych oraz może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL dla nabytych wierzytelności korporacyjnych.
10. Niezależnie od przepisów ust. 8, jeżeli instytucja kredytowa ma pozwolenie na korzystanie z własnych oszacowań LGD dla ekspozycji wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych, wówczas można uwzględnić nierzeczywistą ochronę kredytową, korygując szacunkowe wartości PD lub LGD zgodnie z wymogami minimalnymi określonymi w części 4 i na podstawie zgody właściwych organ. Instytucja kredytowa nie przypisuje ekspozycjom zabezpieczonym gwarancjami takich skorygowanych wartości PD lub LGD, które powodowałyby, że skorygowana w ten sposób waga ryzyka byłaby niższa niż waga ryzyka porównywalnej bezpośredniej ekspozycji wobec gwaranta.
11. Niezależnie od ust. 8 i 10 współczynnik LGD porównywalnych ekspozycji bezpośrednich wobec dostawcy ochrony jest dla celów części 1 ust. 4 równy współczynnikowi LGD przypisanemu niezabezpieczonemu instrumentowi albo względem gwaranta albo dłużnika, w zależności od tego, czy dostępne dowody i struktura gwarancji wskazywałaby, że kwota do odzyskania w przypadku niewykonania zarówno przez gwaranta, jak i dłużnika zobowiązań w trakcie obowiązywania zabezpieczonej transakcji zależałaby od sytuacji finansowej odpowiednio gwaranta lub dłużnika.

1.3 Termin rozliczenia

12. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 13, ekspozycjom z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów instytucje kredytowe przypisują wartość terminu rozliczenia (M) wynoszącą 0,5 roku, a wszystkim innym ekspozycjom wartość M wynoszącą 2,5 roku. Właściwe organy mogą zobowiązać wszystkich instytucji kredytowych znajdujących się w obrębie ich działania używania wartości M dla każdej ekspozycji zgodnie z przepisami ust. 13.
13. Instytucje kredytowe, które mają pozwolenie na korzystanie z własnych współczynników LGD lub współczynników konwersji dla ekspozycji wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych obliczają wartość M dla każdego z tych ekspozycji zgodnie z lit. a)-e) i z zastrzeżeniem przepisów ust. 14-16. W żadnym przypadku wartość M nie przekracza 5 lat:
 - a) Dla instrumentu podlegającego harmonogramowi przepływu środków pieniężnych M oblicza się według wzoru:

$$M = \text{MAX}\{1; \text{MIN}\{\sum_t t * CF_t / \sum_t CF_t ; 5\}\}$$

gdzie CF_t oznacza przepływy środków pieniężnych (kwota główna, odsetki i prowizje) należnych zgodnie z umową ze strony dłużnika w okresie t;

- b) Dla instrumentów pochodnych objętych ramową umową saldowania zobowiązań M jest równe średnioważonemu, rzeczywistemu terminowi rozliczenia ekspozycji, przy czym M wynosi co najmniej 1 rok. Do ważenia terminu rozliczenia używa się kwoty referencyjnej każdej ekspozycji;

Środa, 28 września 2005 r.

- c) Dla ekspozycji z tytułu całkowicie lub niemal całkowicie zabezpieczonych transakcji na instrumentach pochodnych (wymienionych w załączniku IV) oraz całkowicie lub niemal całkowicie zabezpieczonych transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego, objętych ramową umową saldowania zobowiązań, M jest równe średnioważonemu rzeczywistemu terminowi rozliczenia ekspozycji, przy czym M wynosi co najmniej 10 dni. Do ważenia terminu rozliczenia używa się kwoty referencyjnej każdej transakcji;
- d) jeżeli instytucja kredytowa ma pozwolenie na korzystanie z własnych oszacowań PD dla nabytych wierzytelności korporacyjnych, wówczas w odniesieniu do kwot wykorzystanych M jest równe średnioważonemu terminowi rozliczenia wierzytelności nabytych, przy czym M wynosi co najmniej 90 dni. Tę samą wartość M stosuje się do kwot niewykorzystanych w ramach zatwierdzonej linii zakupu wierzytelności pod warunkiem, że instrument ten zawiera skuteczne zobowiązania umowne, mechanizmy uruchamiania przedterminowego wykupu lub inne mechanizmy chroniące nabywającą instytucję kredytową przed znacznym pogorszeniem jakości przyszłych wierzytelności, do nabycia których jest zobowiązana w okresie ważności instrumentu. W przypadku braku tak skutecznej ochrony M dla kwot niewykorzystanych oblicza się jako sumę najdłuższego terminu rozliczenia potencjalnej wierzytelności w ramach umowy zakupu i rezydualnego terminu rozliczenia instrumentu zakupu, przy czym M wynosi co najmniej 90 dni;
- e) W przypadku każdego innego instrumentu niż te wymienione w niniejszym punkcie lub jeżeli instytucja kredytowa nie może obliczyć wartości M zgodnie z lit. a), M jest równe maksymalnej liczbie lat pozostających dłużnikowi do pełnego wywiązania się ze zobowiązań umownych, przy czym M wynosi co najmniej 1 rok;
- f) w przypadku instytucji kredytowych, które przy obliczaniu wartości ekspozycji stosują metodę modeli wewnętrznych, określoną w załączniku III część 6, gdy termin rozliczenia najdłuższej obowiązującej spośród wszystkich umów objętych pakietem netting set jest dłuższy niż jeden rok, wartość M wyznacza się zgodnie z następującym wzorem:

$$M = \text{MIN} \left(\frac{\sum_{k=1}^{t_k \leq 1 \text{ year}} \text{Effective} EE_k * \Delta t_k * df_k + \sum_{t_k \leq 1 \text{ year}}^{\text{maturity}} EE_k * \Delta t_k * df_k}{\sum_{k=1}^{t_k \leq 1 \text{ year}} \text{Effective} EE_k * \Delta t_k * df_k}; 5 \right)$$

gdzie:

d_{t_k} = wolny od ryzyka czynnik dyskontowy dla okresu t_k , natomiast pozostałe symbole zdefiniowane są w załączniku III część 6.

Niezależnie od ust. 13 lit. f) akapit pierwszy, instytucja kredytowa, która stosuje metodę modeli wewnętrznych do obliczania jednostronnej aktualizacji wyceny kredytowej (CVA), może za zgodą właściwych organów wykorzystywać parametr efektywnego czasu trwania kredytu, którego wartość liczona jest przy użyciu modelu wewnętrznego jako M.

Wzór podany w lit. a) stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 14, do pakietów netting set, w których wszystkie umowy posiadają pierwotny termin rozliczenia krótszy niż jeden rok; oraz

- g) Dla celów części 1 ust. 4, M stanowi efektywny termin rozliczenia ochrony kredytowej, nie krótszy jednak niż jeden rok.
14. Niezależnie od przepisów ust. 13 a), b), d) oraz e), M wynosi co najmniej 1 dzień dla:
- całkowicie lub niemal całkowicie zabezpieczone transakcje na instrumentach pochodnych wymienione w załączniku IV;
 - całkowicie lub niemal całkowicie zabezpieczone transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego; oraz
 - transakcje z przyrzeczeniem odkupu lub transakcje udzielania i zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów,

pod warunkiem, że dokumentacja zawiera obowiązek codziennego uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego oraz dokonywania codziennej wyceny, a także zawiera przepisy zezwalające na szybkie upłynnienie lub saldowanie zabezpieczenia w razie niewykonania zobowiązań lub nieuzupełnienia zabezpieczenia.

Ponadto dla innych ekspozycji krótkoterminowych określonych przez właściwe organy, niewchodzących w zakres bieżącego finansowania dłużnika przez instytucję kredytową, M wynosi co najmniej jeden dzień. Każdorazowo należy dokonać starannego sprawdzenia okoliczności danej transakcji.

Środa, 28 września 2005 r.

15. Właściwe organy mogą zezwolić na korzystanie z wartości M zgodnie z przepisami ust. 12 w przypadku ekspozycji wobec przedsiębiorstw mających siedzibę na obszarze Wspólnoty, których skonsolidowana wartość sprzedaży i skonsolidowana suma bilansowa wynosi mniej niż 500 mln euro. Właściwe organy mogą zastąpić skonsolidowaną sumę bilansową 500 mln euro skonsolidowaną sumą bilansową 1 miliarda euro w przypadku przedsiębiorstw inwestujących głównie w nieruchomości.
 16. Niedopasowania terminów rozliczenia traktuje się zgodnie z przepisami art. 90-93.
2. EKSPOZYCJE DETALICZNE
 - 2.1. PD
 17. Wartość PD dla ekspozycji wynosi co najmniej 0,03 %.
 18. Wartość PD dla dłużników, którzy nie wykonali swoich zobowiązań, lub — z punktu widzenia zobowiązania — wartość PD dla ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania — wynosi 100 %.
 19. Dla ryzyka „rozmycia” nabytych wierzytelności współczynnik PD jest równy oszacowaniom EL dotyczącym takiego ryzyka. Oszacowanie PD można zastosować, jeżeli instytucja kredytowa może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL dla ryzyka „rozmycia” nabytych wierzytelności.
 20. Ochronę kredytową nieruchomości można uwzględnić, korygując wartości PD zgodnie z przepisami ust. 22. Powyższy przepis stosuje się, pod warunkiem zgodności z art. 90-93, do ryzyka rozmycia, w odniesieniu do którego instytucje kredytowe nie stosują własnych oszacowań LGD; jednakże właściwe organy mogą uwzględnić w tym celu również innych dostawców ochrony nieruchomości niż określono w załączniku VIII, część 1.
 - 2.2. LGD
 21. Instytucje kredytowe dokonują własnych oszacowań wartości LGD zgodnie z wymogami minimalnymi określonymi w części 4 i na podstawie zgody właściwych organ. Współczynnik LGD dla ryzyka „rozmycia” nabytych wierzytelności wynosi 75 %. Oszacowanie LGD można zastosować, jeżeli instytucja kredytowa może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL dla ryzyka „rozmycia” nabytych wierzytelności.
 22. Ochronę kredytową nieruchomości można uwzględnić jako wsparcie jednostkowe lub obejmujące całą pulę ekspozycji, korygując oszacowane PD lub LGD, zgodnie z wymogami minimalnymi określonymi w części 4 ust. 99-104 i na podstawie zgody właściwych organ. Instytucja kredytowa nie przypisuje ekspozycjom zabezpieczonym gwarancjami takich skorygowanych wartości PD lub LGD, które powodowałyby, że skorygowana w ten sposób waga ryzyka byłaby niższa niż waga ryzyka porównywalnej bezpośredniej ekspozycji wobec gwaranta.
 23. Niezależnie od ust. 22, dla celów części 1 ust. 11 współczynnik LGD porównywalnych ekspozycji bezpośrednich wobec dostawcy ochrony jest równy współczynnikowi LGD przypisanemu niezabezpieczonemu instrumentowi albo względem gwaranta albo dłużnika, w zależności od tego, czy dostępne dowody i struktura gwarancji wskazywałaby, że kwota do odzyskania w przypadku niewykonania zarówno przez gwaranta, jak i dłużnika zobowiązań w trakcie obowiązywania zabezpieczonej transakcji zależałaby od sytuacji finansowej odpowiednio gwaranta lub dłużnika.
3. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH WEDŁUG METODY OPARTEJ NA PD/LGD
 - 3.1. PD
 24. Wartość PD określa się w oparciu o metody używane dla ekspozycji korporacyjnych.

Stosuje się następujące minimalne wartości PD:

 - a) 0,09 % dla ekspozycji w giełdowych papierach kapitałowych, gdzie inwestycja jest częścią długoterminowej relacji z klientem;
 - b) 0,09 % dla ekspozycji w papierach pozagiełdowych, gdzie dochody z lokat kapitałowych opierają się na regularnych i okresowych przepływach środków pieniężnych, nie pochodzących z zysków kapitałowych.

Środa, 28 września 2005 r.

- c) 0,40 % dla ekspozycji w giełdowych papierach kapitałowych, włącznie z innymi pozycjami krótkimi, zgodnie z częścią 1 ust. 20; oraz
- d) 1,25 % dla wszystkich innych ekspozycji w papierach kapitałowych, włącznie z innymi pozycjami krótkimi, zgodnie z częścią 1 ust. 20.

3.2. LGD

- 25. Ekspozycjom w papierach kapitałowych niepublicznych w odpowiednio zdywersyfikowanych portfelach można przypisać współczynnik LGD 65 %.
- 26. Wszystkim innym ekspozycjom przypisuje się współczynnik LGD 90 %.

3.3 Termin rozliczenia

- 27. Wartość M przypisana wszystkim ekspozycjom wynosi 5 lat.

Część 3 — Wartość ekspozycji

1. EKSPOZYCJE WOBEC PRZEDSIĘBIORSTW, INSTYTUCJI, RZĄDÓW I BANKÓW CENTRALNYCH ORAZ EKSPOZYCJE DETALICZNE

- 1. O ile nie wskazano inaczej, wartość ekspozycji bilansowych mierzy się przed dokonaniem aktualizacji wartości. Powyższa zasada dotyczy również aktywów, których cena zakupu różni się od kwoty należnej. W przypadku nabytych aktywów różnicę pomiędzy kwotą należną i wartością netto wykazaną w bilansie instytucji kredytowej oznacza się jako dyskonto, jeżeli kwota należna jest większa, lub jako premię, jeżeli jest ona mniejsza.
- 2. Jeżeli instytucje kredytowe korzystają z umów ramowych saldowania zobowiązań w odniesieniu do transakcji z przyrzeczeniem odkupu lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów, wówczas wartość ekspozycji oblicza się zgodnie z art. 90-93.
- 3. Przy kompensacji bilansowych kredytów i depozytów instytucje kredytowe do obliczania wartości ekspozycji stosują metody określone w art. 90-93.
- 4. Jeżeli chodzi o najem, wartość ekspozycji jest równa zdyskontowanym, minimalnym płatnościom z tytułu najmu.

Minimalne płatności z tytułu najmu oznaczają płatności przypadające za okres najmu, które zobowiązany jest ponieść, lub do których może zostać zobowiązany najemca oraz wszelkie opcje zakupu (tzn. opcje, odnośnie do których istnieje uzasadniona pewność, że zostaną zrealizowane). Do kwoty minimalnych płatności z tytułu najmu zaliczyć należy również wszelkie zagwarantowane wartości rezydualne spełniające warunki określone w załączniku VIII część 1 ust. 26-28 dotyczące uznawania dostawców ochrony kredytowej, jak również wymogi minimalne dotyczące uznania innych rodzajów gwarancji przewidzianych w załączniku VIII część 2 ust. 14-19.

- 5. W przypadku jakiegokolwiek pozycji wymienionej w załączniku IV wartość ekspozycji określa się według metod wymienionych w załączniku III.
- 6. Wartość ekspozycji do celów obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem nabytych wierzytelności jest równa kwocie należności, pomniejszonej o wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka „rozmycia” przed ograniczeniem ryzyka kredytowego.
- 7. Jeżeli ekspozycja przyjmuje formę papierów wartościowych lub towarów odsprzedanych, zastawionych lub pożyczonych w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego, wówczas wartość ekspozycji stanowi wartość papierów wartościowych lub towarów określoną zgodnie z art. 74. W przypadku korzystania z kompleksowej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych, określonej w załączniku VIII część 3, wartość ekspozycji wzrasta o kwotę korekty z tytułu zmienności odpowiadającą danym papierom wartościowym lub towarom. Wartość ekspozycji transakcji z przyrzeczeniem odkupu, transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego można określić albo zgodnie z załącznikiem III albo zgodnie z załącznikiem VIII część 3 ust. 12-21.
- 8. Niezależnie od ust. 7 wartość ryzyka z tytułu niespłaconych, jak wynika z ustaleń właściwych organ, ekspozycji kredytowych kontrahenta centralnego, oblicza się zgodnie z załącznikiem III część 2 ust. 6, pod warunkiem, że ryzyko kredytowe kontrahenta związane ze wszystkimi uczestnikami umów zawieranych przez kontrahenta centralnego jest objęte codziennie pełnym zabezpieczeniem.

Środa, 28 września 2005 r.

9. Wartość ekspozycji w wymienionych poniżej przypadkach oblicza się mnożąc gwarantowaną, lecz niewykorzystaną kwotę przez współczynnik konwersji.

Instytucje kredytowe korzystają z następujących współczynników konwersji:

- a) Dla linii kredytowych, które są warunkowe, które są bezwarunkowo odwoływalne przez instytucję kredytową w każdym momencie obowiązywania umowy bez uprzedzenia lub które w istocie rzeczy dają instytucji kredytowej możliwość automatycznego przerwania ze względu na pogorszenie wiarygodności kredytowej kredytobiorcy — stosuje się współczynnik konwersji 0 %. Warunkiem stosowania współczynnika konwersji 0 % przez instytucje kredytowe jest aktywnie monitorowanie kondycji finansowej dłużnika oraz stosowanie takich systemów kontroli wewnętrznej, które umożliwiają im natychmiastowe wykrycie pogorszenia się jakości kredytowej danego dłużnika. Niewykorzystane linie kredytowe można uznać za bezwarunkowo odwoływalne, jeżeli warunki umowy pozwalają instytucji kredytowej odwołać je w pełnym zakresie dopuszczalnym w ramach ustawodawstwa w zakresie ochrony praw konsumenta i kwestii z tym związanych;
 - b) Do akredytyw krótkoterminowych z tytułu przesyłki towarów stosuje się współczynnik konwersji 20 % zarówno dla instytucji otwierającej, jak i potwierdzającej akredytywę;
 - c) Dla niewykorzystanych zobowiązań zakupu odnawialnych nabytych należności, które są bezwarunkowo odwoływalne lub które w istocie rzeczy dają instytucji możliwość automatycznego przerwania w dowolnej chwili bez uprzedniego powiadomienia, stosuje się współczynniki konwersji 0 %. W celu zastosowania współczynnika konwersji 0 % instytucje kredytowe aktywnie monitorują sytuację finansową dłużnika, a ich wewnętrzne systemy kontroli umożliwiają im natychmiastowe wykrycie pogorszenia jakości kredytowej dłużnika;
 - d) Do innych linii kredytowych, programów emisji weksli krótkoterminowych (NIF) oraz programów emisji weksli średnioterminowych (RUF) stosuje się współczynnik konwersji 75 %; oraz
 - e) Instytucje kredytowe, które spełniają minimalne kryteria dotyczące stosowania własnych oszacowań współczynników konwersji zgodnie z częścią 4, mogą stosować własne oszacowania współczynników konwersji do różnych typów produktów wymienionych w lit. a)-d), pod warunkiem uzyskania zgody właściwych organ.
10. Jeżeli dana linia kredytowa stanowi przedłużenie innej linii kredytowej, wówczas stosuje się niższy z dwóch współczynników konwersji im odpowiadających.
11. Dla wszystkich pozycji pozabilansowych, innych niż wspomniane w ust. 1-9, wartość ekspozycji jest równa następującej części swojej wartości:
- 100 % w odniesieniu do pozycji o wysokim ryzyku;
 - 50 % w odniesieniu do pozycji o średnim ryzyku;
 - 20 % w odniesieniu do pozycji o średnim/niskim ryzyku; oraz
 - 0 % w odniesieniu do pozycji o niskim ryzyku.

Do celów niniejszego ustępu pozycjom pozabilansowym przypisuje się kategorie ryzyka zgodnie z załącznikiem II.

2. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH

12. Wartość ekspozycji jest równa wartości przedstawionej w sprawozdaniu finansowym. Dopuszczalne mierniki ekspozycji w papierach kapitałowych są następujące:
- a) Dla lokat kapitałowych wycenionych według wartości godziwej — w których zmiany wartości są wykazywane w wyniku, a następnie w funduszach własnych — wartość ekspozycji jest równa wartości godziwej przedstawionej w bilansie;
 - b) Dla lokat kapitałowych wycenionych według wartości godziwej — w których zmiany wartości nie wpływają na dochód, lecz na oddzielny składnik kapitału skorygowany o podatek — wartość ekspozycji jest równa wartości godziwej przedstawionej w bilansie;
 - c) Dla lokat kapitałowych wycenionych według ceny nabycia lub wartości rynkowej (w zależności od tego, która z tych dwóch wartości jest niższa) wartość ekspozycji jest równa kosztom lub wartości rynkowej przedstawionym w bilansie.

3. INNE AKTYWA NIEZWIĄZANE ZE ZOBOWIĄZANIEM KREDYTOWYM

13. Wartość ekspozycji innych aktywów niezwiązanych ze zobowiązaniem kredytowym jest równa wartości przedstawionej w sprawozdaniach finansowych.

Środa, 28 września 2005 r.

Część 4 — Wymogi minimalne dotyczące metody IRB

1. SYSTEMY RATINGOWE
 1. Na „system ratingowy” składają się wszystkie metody, procesy, kontrole, systemy gromadzenia danych i systemy informatyczne, które wykorzystuje się przy ocenie ryzyka kredytowego, zaliczaniu ekspozycji do poszczególnych klas jakości lub puli (rating) oraz kwantyfikacji niewykonanych zobowiązań i szacowanych strat dla określonych rodzajów ekspozycji.
 2. Jeżeli instytucja kredytowa stosuje różne systemy ratingowe, zasady przyporządkowywania dłużnika lub transakcji do danego systemu ratingowego są udokumentowane i stosowane w sposób właściwie odzwierciedlający poziom ryzyka.
 3. Kryteria i proces przypisywania podlegają okresowym przeglądom w celu określenia, czy są one wciąż adekwatne do bieżącego portfela i warunków zewnętrznych.
 - 1.1. *Struktura systemów ratingowych*
 4. Jeżeli instytucja kredytowa stosuje bezpośrednie oszacowania parametrów ryzyka, wyniki takich oszacowań można traktować jako stopnie w ciągłej skali ratingowej.
 - 1.1.1 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych
 5. System ratingowy uwzględni cechy charakterystyczne ryzyka dłużnika i ryzyka transakcji.
 6. System ratingowy zawiera skalę ratingową dłużnika, która odzwierciedla wyłącznie kwantyfikację ryzyka niewykonania zobowiązań przez dłużnika. Skala ratingowa dłużników składa się z co najmniej 7 klas dłużników wykonujących zobowiązania i jednej klasy dłużników, którzy nie wykonali zobowiązania.
 7. „Klasa jakości dłużników” oznacza kategorię ryzyka w ramach skali ratingowej dłużników wschodzącej w skład systemu ratingowego, do której zaliczani są dłużnicy według określonych i wyraźnych kryteriów ratingowych, na podstawie których podaje się oszacowania PD. Instytucja kredytowa dokumentuje związek pomiędzy klasami jakości dłużników pod względem poziomu ryzyka niewykonania zobowiązań, jaki oznacza każda klasa, oraz kryteriów używanych do wyróżnienia tego poziomu ryzyka.
 8. Instytucja kredytowa, której portfele są skoncentrowane w określonym segmencie rynku i w obrębie określonego ryzyka niewykonania zobowiązań, stosuje wystarczającą liczbę klas jakości dłużników, aby uniknąć nadmiernej koncentracji dłużników w jednej klasie. Istotne koncentracje w ramach jednej klasy są poparte przekonującymi empirycznymi dowodami na to, że dana klasa jakości dłużników obejmuje stosunkowo wąski przedział wartości PD oraz że ryzyko niewykonania zobowiązań, jakie stanowią wszyscy dłużnicy w tej klasie, mieści się w tym przedziale.
 9. Warunkiem uznania przez właściwe organy stosowania własnych oszacowań LGD do obliczania wymogu kapitałowego jest uwzględnienie w systemie ratingowym wyraźnej skali ratingowej instrumentów, która odzwierciedla wyłącznie cechy transakcji dotyczące wartości LGD.
 10. „Klasa jakości instrumentów” oznacza kategorię ryzyka w ramach skali instrumentów wchodzącej w skład systemu ratingowego, do której zaliczane są ekspozycje według określonych i wyraźnych kryteriów ratingowych, na podstawie których podaje się własne oszacowania wartości LGD. Definicja klasy obejmuje zarówno zasady zaliczania ekspozycji do danej klasy, jak i kryteria różnicowania poziomów ryzyka poszczególnych klas.
 11. Istotne koncentracje w ramach jednej klasy instrumentów są poparte przekonującymi empirycznymi dowodami na to, że dana klasa obejmuje stosunkowo wąski przedział wartości LGD, oraz że ryzyko, jakie stanowią wszystkie ekspozycje w tej klasie mieści się w tym przedziale.
 12. Instytucje kredytowe stosujące metody określone w części 1 ust. 6 do przypisywania wag ryzyka ekspozycjom związanym kredytowaniem specjalistycznym są zwolnione z wymogi posiadania skali ratingowej dłużników, która odzwierciedlałaby kwantyfikację niewykonania zobowiązań przez dłużnika odnoszącą się wyłącznie do tych ekspozycji. Niezależnie od przepisów ust. 6, wspomniane instytucje stosują do tych ekspozycji co najmniej 4 klasy dłużników wykonujących zobowiązania i co najmniej jedną klasę dłużników, którzy nie wykonali zobowiązania.

Środa, 28 września 2005 r.

1.1.2 Ekspozycje detaliczne

13. Systemy ratingowe uwzględniają zarówno ryzyko dłużnika jak i ryzyko transakcji, oraz obejmują wszystkie istotne cechy charakterystyczne ryzyka dłużnika i ryzyka transakcji.
14. Poziom dywersyfikacji ryzyka jest na tyle duży, że liczba ekspozycji w danej klasie lub pakiecie wystarcza do miarodajnej kwantyfikacji i zatwierdzenia charakterystyki strat na poziomie klasy lub puli. Rozdziału ekspozycji i dłużników na poszczególne klasy lub pule dokonuje się tak, by uniknąć nadmiernej koncentracji.
15. Instytucje kredytowe wykazują, że proces przypisywania ekspozycji do klas lub puli zapewnia znacząca zróżnicowanie ryzyka, umożliwia grupowanie odpowiednio jednorodnych ekspozycji oraz pozwala na dokładną i spójną ocenę charakterystyki strat na poziomie klasy lub puli. Jeżeli chodzi o nabyte wiarytelności, przy grupowaniu ekspozycji uwzględnia się praktyki stosowane przez sprzedawcę w zakresie analizy ryzyka oraz dywersyfikację ich klientów.
16. Instytucje kredytowe biorą pod uwagę następujące czynniki ryzyka podczas zaliczania ekspozycji do odpowiednich klas lub puli:
 - a) Charakterystyka ryzyka dłużnika;
 - b) Charakterystyka ryzyka transakcji, włącznie z rodzajami produktów lub zabezpieczeń. Instytucje kredytowe wyraźnie uwzględnią te przypadki, w których kilka ekspozycji korzysta z tego samego zabezpieczenia; oraz
 - c) Zaległości kredytowe, chyba że instytucja kredytowa wykaże właściwym organom, że zaległości takie nie są istotnym czynnikiem ryzyka;

1.2 Zaliczanie do klas jakości lub puli.

17. Instytucja kredytowa stosuje konkretne definicje, procedury i kryteria służące zaliczaniu ekspozycji do odpowiednich klas lub puli w ramach systemu ratingowego.
 - a) Definicje i kryteria klasy lub puli są wystarczająco szczegółowe, aby umożliwić osobom odpowiedzialnym za przyznawanie ocen ratingowych konsekwentne zaliczanie dłużników lub instrumentów stanowiących podobne ryzyko do tej samej klasy lub puli. Konsekwencję tę stosuje się bez względu na rodzaj działalności, oddział i lokalizację;
 - b) dokumentacja procesu ocen ratingowych umożliwia stronom trzecim zrozumienie zasad przypisywania ekspozycji do danych klas lub puli, odtworzenie procesu przypisywania i dokonanie oceny jego zasadności; oraz
 - c) kryteria te są również zgodne z wewnętrznymi standardami kredytowania obowiązującymi w instytucji kredytowej oraz z metodami postępowania wobec dłużników i instrumentów w trudnej sytuacji.
18. Zaliczając dłużników do klas lub puli, instytucja kredytowa uwzględnia wszystkie istotne informacje. Informacje takie są aktualne i umożliwiają instytucji kredytowej dokonanie prognozy dochodów z tytułu danej ekspozycji. Im mniej informacji znajduje się w posiadaniu instytucji kredytowej, tym ostrożniej przypisuje ona ekspozycje do poszczególnych klas lub puli dłużników i instrumentów. Jeżeli instytucja kredytowa stosuje zewnętrzną ocenę ratingową jako główny czynnik decydujący o przyznaniu wewnętrznej oceny ratingowej, wówczas uwzględnia ona również inne istotne informacje.

1.3 Klasyfikacja ekspozycji

1.3.1 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych

19. Częścią procesu zatwierdzania kredytu jest zaliczenie dłużnika odpowiedniej klasy.
20. W przypadku tych instytucji kredytowych, które mają pozwolenie na stosowanie własnych oszacowań LGD lub współczynników konwersji, każda ekspozycja jest w ramach procedury zatwierdzania kredytu zaliczana również zaliczone do odpowiedniej klasy instrumentów.
21. Instytucje kredytowe korzystające podczas przypisywania wag ryzyka ekspozycjom związanym z kredytowaniem specjalistycznym z metod określonych w części 1 ust. 6 zaliczają każde takie ekspozycja do odpowiedniej klasy zgodnie z ust. 12.

Środa, 28 września 2005 r.

22. Każdej osobie prawnej, wobec której instytucja kredytowa posiada ekspozycje, przyznaje się oddzielny rating. Instytucja kredytowa wykazuje właściwym organom, że stosuje odpowiednie zasady traktowania dłużników indywidualnych oraz grup dłużników powiązanych.
 23. Oddzielne ekspozycje wobec jednego dłużnika są zaliczane do tej samej klasy jakości dłużników, bez względu na ewentualne różnice pomiędzy poszczególnymi transakcjami. Oddzielne ekspozycje wobec jednego dłużnika można zaliczyć do różnych klas jakości dłużnika w przypadku:
 - a) ryzyka transferowego zależnie od tego, czy ekspozycje są nominowane w walucie krajowej czy obcej;
 - b) jeżeli poprzez korektę sposobu przypisywania do klasy dłużników można uwzględnić fakt objęcia ekspozycji gwarancjami; oraz
 - c) w przypadkach, gdy ochrona konsumentów, tajemnica bankowa lub inna legislacja zabrania przekazywania danych klientów.
- 1.3.2 Ekspozycje detaliczne
24. Częścią procesu zatwierdzania kredytu jest zaliczenie każdej ekspozycji do odpowiedniej klasy lub puli.
- 1.3.3 Arbitralne decyzje o zmianie klasy jakości
25. Do celów klasyfikacji ratingowej instytucja kredytowa określa przypadki, w których przyjęte parametry wejściowe i wyniki procesu przyznawania ratingu mogą być zmienione w wyniku własnego osądu, a także osoby odpowiedzialne za zatwierdzenie takich zmian. Instytucje kredytowe dokumentują wspomniane zmiany i osoby odpowiedzialne. Instytucje kredytowe analizują dochody z tytułu ekspozycji, których rating został zmieniony oraz prowadzą wykaz wszystkich osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji w tym zakresie.
- 1.4 *Integralność procesu klasyfikacji*
- 1.4.1 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych
26. Przyznawanie ratingów oraz okresowe ich przeglądy są prowadzone lub zatwierdzane przez stronę niezależną, która nie odnosi bezpośrednich korzyści z decyzji dotyczących udzielenia kredytu.
 27. Instytucje kredytowe aktualizują oceny ratingowe co najmniej raz w roku. W przypadku dłużników wysokiego ryzyka i ekspozycji trudnych przeglądy są częstsze. Z chwilą pojawienia się nowych, istotnych informacji na temat dłużnika lub ekspozycji instytucje kredytowe przeprowadzają ponowną ocenę ratingową.
 28. Instytucja kredytowa stosuje skuteczny system pozyskiwania i aktualizacji informacji dotyczących charakterystyki dłużnika, które wpływają na wartości PD, oraz charakterystyki transakcji, które wpływają na wartości LGD lub współczynniki konwersji.
- 1.4.2 Ekspozycje detaliczne
29. Instytucja kredytowa co najmniej raz w roku aktualizuje klasyfikacje ratingową dłużników i instrumentów lub dokonuje przeglądu charakterystyki strat i zaległości kredytowych w każdej zidentyfikowanej grupie ryzyka, w zależności, które z tych działań ma w danym przypadku zastosowanie. Instytucja kredytowa co najmniej raz w roku na podstawie reprezentatywnej próbki dokonuje również przeglądu statusu poszczególnych ekspozycji z każdej puli, aby potwierdzić prawidłowość ich przypisania.
- 1.5 *Stosowanie modeli*
30. Jeżeli instytucja kredytowa dokonuje klasyfikacji ekspozycji na podstawie modeli statystycznych i innych metod automatycznych, wówczas:
 - a) instytucja kredytowa wykazuje właściwym organom, że stosowany model posiada znaczną moc statystyczną, a wymogi kapitałowe nie ulegają zniekształceniu na skutek jego zastosowania. Zmienne wejściowe stanowią odpowiednią i skuteczną podstawę prognoz. Stosowany model nie jest obciążony istotnym błędem;

Środa, 28 września 2005 r.

- b) instytucja kredytowa stosuje procedury służące weryfikacji parametrów wejściowych modelu obejmujące ocenę dokładności, kompletności i poprawności danych;
- c) instytucja kredytowa wykazuje, że dane wykorzystane do budowy modelu są reprezentatywne dla ogółu dłużników lub ekspozycji instytucji kredytowej;
- d) instytucja kredytowa regularnie aktualizuje stosowany przez siebie model, co obejmuje monitorowanie sprawności i stabilności modelu, przegląd jego specyfikacji oraz badanie jego skuteczności na podstawie osiągniętych wyników; oraz
- e) instytucja kredytowa uzupełnia automatyczny model statystyczny o element osądu i nadzoru ludzkiego w celu dokonania przeglądu ratingów wygenerowanych przez modele oraz aby zagwarantować prawidłowe stosowanie tych modeli. Procedury przeglądu mają na celu znalezienie i ograniczenie błędów wynikających z niedoskonałości modeli. Osoby dokonujące przeglądu biorą pod uwagę wszystkie istotne informacje nieuwzględnione przez model. Instytucja kredytowa dokumentuje, w jaki sposób połączyć osąd własny z wynikami stosowania modeli automatycznych.

1.6 Dokumentacja systemu ratingowego

- 31. Instytucja kredytowa dokumentuje projekt i szczegóły operacyjne stosowanego systemu ratingowego. Dokumentacja zawiera dowody potwierdzające spełnienie wymogów minimalnych, określonych przepisami niniejszej części, oraz uwzględnia takie elementy, jak: dywersyfikacja portfela, kryteria ratingowe, odpowiedzialność stron dokonujących oceny ratingowej dłużników i ekspozycji, częstotliwość przeglądów ocen oraz nadzór kierowniczy procesu klasyfikacji ratingowej.
- 32. Instytucja kredytowa dokumentuje uzasadnienie wyboru danych kryteriów ratingowych oraz analizę stanowiącą podstawę takiego wyboru. Instytucja kredytowa dokumentuje wszystkie istotne zmiany w procesie oceny ryzyka, tak by umożliwić właściwym organom rozpoznanie zmian, jakie zaszły w procesie oceny ryzyka od ostatniego przeglądu. W ramach dokumentacji przedstawia się również organizację klasyfikacji ratingowej, obejmującą sam proces przyznawania ratingów oraz strukturę kontroli wewnętrznej.
- 33. Instytucje kredytowe dokumentują stosowane przez siebie definicje niewykonania zobowiązania i straty oraz wykazują spójność z definicjami określonymi w niniejszej dyrektywie.
- 34. W przypadku stosowania w procesie oceny ratingowej modeli statystycznych instytucja kredytowa dokumentuje wykorzystywane w tym celu metody. Dokumentacja ta:
 - a) zawiera szczegółowy opis teorii, założeń lub podstaw matematycznych i empirycznych, na których opiera się przypisywanie oszacowań do klas, dłużników indywidualnych, ekspozycji lub puli, oraz źródło (źródła) danych wykorzystanych do szacowania modelu;
 - b) tworzy rygorystyczny proces statystyczny (obejmujący testy funkcjonowania poza terminem i poza próbą) do celów aktualizacji modelu; oraz
 - c) wskazuje wszelkie okoliczności, w których model nie działa skutecznie.
- 35. Stosowanie modelu uzyskanego od strony trzeciej, która zastrzega sobie do niego prawo własności, nie zwalnia z obowiązku prowadzenia dokumentacji ani żadnego innego wymogu dotyczącego systemów ratingowych. Do instytucji kredytowej należy obowiązek wykazania właściwym organom faktu spełnienia wszelkich wymagań w tym względzie.

1.7 Zarządzanie danymi

- 36. Instytucje kredytowe gromadzą i przechowują dane dotyczące wewnętrznych ocen ratingowych zgodnie z art. 145-149.

1.7.1 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych

- 37. Instytucje kredytowe gromadzą i przechowują:
 - a) kompletne historie ocen ratingowych dłużników i uznanych gwarantów,
 - b) daty przyznania ocen ratingowych,

Środa, 28 września 2005 r.

- c) kluczowe dane i metody wykorzystywane przy ustalaniu ratingu,
- d) dane dotyczące osób odpowiedzialnych za klasyfikację ratingową,
- e) dane wskazujące dłużników i ekspozycje cechujące się niewykonaniem zobowiązania,
- f) daty i okoliczności niewykonania zobowiązań, oraz
- g) dane dotyczące wartości PD i zrealizowane częstości niewykonania zobowiązań związane z klasami ratingowymi i migracją ratingową.

Instytucje kredytowe niestosujące własnych oszacowań wartości LGD lub współczynników konwersji gromadzą i przechowują dane dotyczące porównania odnotowanych wartości LGD do wartości określonych w części 2 ust. 8 oraz porównania odnotowanych współczynników konwersji do wartości określonych w części 3 ust. 9

38. Instytucje kredytowe stosujące własne oszacowania wartości LGD lub współczynników konwersji gromadzą i przechowują:
- a) Kompletne historie danych dotyczących ocen ratingowych instrumentów oraz oszacowań LGD i współczynników konwersji związanych z poszczególnymi skalami ocen ratingowych;
 - b) Daty przyznania ocen ratingowych i sporządzenia oszacowań;
 - c) Kluczowe dane i metody wykorzystywane przy tworzeniu ocen ratingowych instrumentów oraz oszacowań LGD i współczynników konwersji;
 - d) Dane dotyczące osób odpowiedzialnych za przypisywanie ocen ratingowych instrumentom oraz osób odpowiedzialnych za oszacowania LGD i współczynników konwersji;
 - e) Dane dotyczące szacunkowych i odnotowanych wartości LGD i współczynników konwersji związanych z poszczególnymi ekspozycjami obciążonymi niewykonaniem zobowiązania;
 - f) Dane dotyczące wartości LGD ekspozycji przed i po ocenie skutków gwarancji lub kredytowego instrumentu pochodnego w przypadku tych instytucji kredytowych, które uwzględniają skutki ograniczenia ryzyka kredytowego przez gwarancje lub kredytowe instrumenty pochodne przy szacowaniu LGD; oraz
 - g) Dane dotyczące składników strat dla każdej ekspozycji obciążonej niewykonaniem zobowiązania.

1.7.2 Ekspozycje detaliczne

39. Instytucje kredytowe gromadzą i przechowują:
- a) Dane wykorzystywane w procesie przyporządkowywania ekspozycji do poszczególnych klas i puli;
 - b) Dane dotyczące szacunkowych wartości PD, LGD i współczynników konwersji związanych z poszczególnymi klasami lub pulami ekspozycji;
 - c) Dane wskazujące dłużników i ekspozycje, cechujące się niewykonaniem zobowiązania;
 - d) W przypadku niewykonania zobowiązania dane dotyczące klas lub puli, do których dane ekspozycja było przypisane w roku poprzedzającym niewykonanie zobowiązania oraz dotyczące odnotowanych wyników LGD i współczynnika konwersji; oraz
 - e) Dane dotyczące prawdopodobieństwa straty dla uprawnionych, odnawialnych ekspozycji detalicznych.

1.8 Testy warunków skrajnych stosowane w ocenie adekwatności kapitałowej

40. Przy ocenie adekwatności kapitałowej instytucja kredytowa stosuje solidne procedury testów warunków skrajnych. Testy pozwalają rozpoznać zdarzenia lub zmiany warunków ekonomicznych, które mogą nastąpić w przyszłości, wywierając niekorzystny wpływ na ryzyko kredytowe instytucji kredytowej oraz na ocenę odporności instytucji kredytowej na takie zmiany.
41. Instytucja kredytowa przeprowadza regularnie test warunków skrajnych w zakresie ryzyka kredytowego w celu oceny wpływu określonych warunków na jej ogólne wymogi kapitałowe ze względu na ryzyko kredytowe. Wyboru testu dokonuje instytucja kredytowa pod kontrolą organu nadzorczego. Stosowany test jest miarodajny i stosunkowo zachowawczy, uwzględniający co najmniej skutki przewidziane w scenariuszu lekkiej recesji. Instytucja kredytowa ocenia w swoich ratingach migrację w ramach symulacji warunków skrajnych. Większość ekspozycji instytucji kredytowej ulokowana jest w portfelach objętych testami warunków skrajnych.

Środa, 28 września 2005 r.

42. Instytucje kredytowe stosujące zasady określone w części 1 ust. 4, w ramach testów warunków skrajnych uznają wpływ pogorszenia się jakości kredytowej dostawców ochrony kredytowej, szczególnie zaś skutki, jakie wiążą się z niespełnieniem przez nich kryteriów uznawania.

2. KWANTYFIKACJA RYZYKA

43. Przy określaniu parametrów ryzyka związanego z poszczególnymi klasami lub pulami ratingowymi instytucja kredytowa stosuje następujące wymogi.

2.1. *Definicja niewykonania zobowiązania*

44. Przyjmuje się, że „niewykonanie zobowiązania” ma miejsce w odniesieniu do danego dłużnika, jeżeli zaszło co najmniej jedno z dwóch następujących zdarzeń:

- a) Instytucja kredytowa uznaje, że dłużnik prawdopodobnie nie wywiąże się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec instytucji kredytowej, przedsiębiorstwa dominującego lub któregośkolwiek z podmiotów zależnych bez konieczności podejmowania przez instytucję kredytową działań, takich jak realizacja zabezpieczenia (jeżeli takowe istnieje).
- b) Należność dłużnika dotycząca istotnych zobowiązań kredytowych wobec instytucji kredytowej, przedsiębiorstwa dominującego lub któregośkolwiek z podmiotów zależnych jest przeterminowana o ponad 90 dni.

W przypadku przekroczenia kredytu należność uważa się za przeterminowaną z chwilą przekroczenia wyznaczonego limitu, gdy wartość niespłaconych wierzytelności osiągnie poziom wyższy niż wyznaczony limit lub gdy nastąpi wykorzystanie kwoty kredytu bez zezwolenia, a przedmiotowa kwota ma znaczną wysokość.

„Wyznaczony limit” oznacza limit, o którym powiadomiono dłużnika.

W przypadku kart kredytowych należność uważa się za przeterminowaną z datą wymagalności płatności minimalnej.

W przypadku ekspozycji detalicznych oraz ekspozycji wobec pozarządowych podmiotów sektora publicznego właściwe organy ustalają liczbę dni przeterminowania zgodnie z ust. 48.

W przypadku ekspozycji korporacyjnych właściwe organy mogą ustalić liczbę dni przeterminowania zgodnie z art. 154 ust. 7.

W przypadku ekspozycji detalicznych instytucje kredytowe mogą stosować definicję niewykonania zobowiązania na poziomie instrumentu.

We wszystkich wypadkach przedawnione należności ustalane są powyżej progu ustalonego przez właściwe organy, który odpowiada rozsądnemu poziomowi ryzyka.

45. Następujące elementy wskazują na prawdopodobieństwo niewypłacalności:

- a) instytucja kredytowa zrzeka się odsetek z tytułu zobowiązania kredytowego;
- b) instytucja kredytowa dokonuje aktualizacji wartości na skutek wyraźnego pogorszenia jakości kredytowej po przyjęciu ekspozycji przez instytucję kredytową;
- c) instytucja kredytowa zbywa zobowiązania kredytowe z znaczną stratą ekonomiczną;
- d) instytucja kredytowa zezwala na awaryjną restrukturyzację zobowiązań kredytowych jeżeli może to skutkować zmniejszeniem zobowiązań finansowych poprzez umorzenie istotnej części zobowiązania lub odroczenie spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeżeli dotyczy) prowizji. Obejmuje to także w przypadku ekspozycji w papierach kapitałowych awaryjną restrukturyzację samego udziału kapitałowego zgodnie z metodą opartą na PD/LGD;
- e) instytucja kredytowa złożyła wniosek o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobny wniosek w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec instytucji kredytowej, przedsiębiorstwa dominującego lub któregośkolwiek z podmiotów zależnych; oraz
- f) dłużnik został postawiony w stan upadłości lub uzyskał podobną ochronę, co powoduje uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec instytucji kredytowej, przedsiębiorstwa dominującego lub któregośkolwiek z podmiotów zależnych.

Środa, 28 września 2005 r.

46. Instytucje kredytowe stosujące dane zewnętrzne nieodpowiadające definicji niewykonania zobowiązania wykazują właściwym organom, że dokonano odpowiednich korekt w celu osiągnięcia jak największej zbieżności ze wspomnianą definicją.
 47. Jeżeli instytucja kredytowa uzna, że do danej ekspozycji przestała mieć zastosowanie definicja niewykonania zobowiązania, wówczas odpowiadający mu dłużnik lub instrument mogą zostać sklasyfikowane jakby nie dotyczyły ich zdarzenie niewykonania zobowiązania. Wystąpienie w przyszłości okoliczności określonych taką definicją, oznaczałoby kolejny przypadek niewykonania zobowiązania.
 48. Dla ekspozycji detalicznych oraz wobec pozarządowych podmiotów sektora publicznego właściwe organy każdego Państwa Członkowskiego ustalają dokładną liczbę dni przeterminowania, która obowiązuje wszystkie instytucje kredytowe w danym państwie zgodnie z definicją niewykonania zobowiązania określoną w ust. 44 dla ekspozycji wobec tego rodzaju kontrahentów z siedzibą w danych Państwie Członkowskim. Wspomniana liczba dni waha się pomiędzy 90 a 180 w zależności od linii produktu. W przypadku ekspozycji wobec wymienionych wyżej kontrahentów z siedzibą w innych Państwach Członkowskich właściwe organy ustalają liczbę dni przeterminowania nie większą, niż liczba ustalona przez właściwe organy we własnym Państwie Członkowskim.
- 2.2. *Wymogi ogólne dotyczące oszacowań*
49. Oszacowania własne instytucji kredytowych dotyczące parametrów ryzyka PD, LGD, współczynnika konwersji i EL wykorzystują wszystkie przydatne do tego dane, informacje i metody. Oszacowań dokonuje się na podstawie zarówno doświadczeń z przeszłości, jak i dowodów empirycznych, nie zaś wyłącznie w oparciu o osąd własny. Oszacowania te są wiarygodne i intuicyjne oraz oparte na istotnych determinantach odpowiednich parametrów ryzyka. Im mniej danych posiada instytucja kredytowa tym ostrożniejsze są jej oszacowania.
 50. Instytucja kredytowa jest w stanie przedstawić zestawienie poniesionych strat według częstotliwości niewykonania zobowiązań, LGD, współczynnika konwersji lub straty w przypadku stosowania oszacowań EL w rozbiću na główne czynniki poszczególnych parametrów ryzyka. Instytucja kredytowa dowodzi, że jej oszacowania oparte są na od dawna zbieranych doświadczeniach.
 51. Uwzględnia się wszelkie zmiany dotyczące udzielania kredytów lub prowadzenia postępowania windykacyjnego w okresie obserwacji, określonym w ust. 66, 71, 82, 86, 93 i 95. W swych oszacowaniach instytucja kredytowa na bieżąco uwzględnia nowości techniczne oraz nowe dane i inne informacje. Instytucja kredytowa dokonuje przeglądu swoich oszacowań wraz z pojawieniem się nowych informacji, nie rzadziej jednak niż raz do roku.
 52. Ogół ekspozycji objętych danymi stanowiącymi podstawę oszacowań, standardy kredytowania stosowane podczas gromadzenia danych i inne istotne czynniki są porównywalne do ekspozycji i norm danej instytucji kredytowej. Instytucja kredytowa wykazuje właściwym organom, że warunki ekonomiczne lub rynkowe, na których opierają się jej dane odpowiadają warunkom obecnym lub warunkom w przewidywalnej przyszłości. Liczba ekspozycji w próbie oraz okres próby podczas kwantyfikacji są dobrane tak, by gwarantować dokładności i pewności oszacowań instytucji kredytowej.
 53. W przypadku nabytych wierzytelności w oszacowaniach uwzględnia się wszystkie istotne informacje dostępne nabywającej instytucji kredytowej odnośnie do jakości wierzytelności bazowych, łącznie z danymi dotyczącymi podobnych pakietów wierzytelności pochodzących od sprzedającego, nabywającej instytucji kredytowej lub ze źródła zewnętrznego. Nabywająca instytucja kredytowa weryfikuje wszystkie dane przekazane przez sprzedającego.
 54. Instytucja kredytowa dodaje do swoich oszacowań margines zachowawczości związany z przewidywanym zakresem błędów oszacowań. Jeżeli stosowane metody i dane są mniej zadowalające, a przewidywany zakres błędów większy, wówczas margines zachowawczości również rośnie.
 55. Jeżeli oszacowania czynników ryzyka stosowane przez instytucje kredytowe do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem są różne od tych, które wykorzystuje do celów wewnętrznych, fakt ten jest dokumentowany i uzasadniany właściwym organom.
 56. Jeżeli instytucje kredytowe potrafią wykazać właściwym dla nich organom, że dane zebrane przed wejściem niniejszej dyrektywy w życie zostały odpowiednio skorygowane w celu osiągnięcia jak największej zbieżności z definicjami niewykonania zobowiązań i straty, wówczas organy takie mogą zezwolić instytucjom kredytowym na pewną elastyczność w stosowaniu norm wymaganych dla danych.

Środa, 28 września 2005 r.

57. Jeżeli instytucja kredytowa wykorzystuje dane zbiorcze obejmujące szereg instytucji kredytowych, wykazuje ona, że:
- systemy i kryteria ratingowe innych instytucji są podobne do jej własnych;
 - rozpatrywany zbiór jest reprezentatywny dla portfela, którego dotyczą dane zbiorcze; oraz
 - dane zbiorcze są konsekwentnie stosowane przez instytucję kredytową w jej stałych oszacowaniach.
58. Jeżeli instytucja kredytowa wykorzystuje dane zebrane ze zbioru instytucji kredytowych, odpowiada ona za integralność swoich systemów ratingowych. Instytucja kredytowa wykazuje właściwym organom, że posiada wystarczającą znajomość stosowanych wewnętrznie systemów ratingowych oraz że skutecznie monitoruje i kontroluje proces przyznawania ocen ratingowych.

2.2.1 Wymogi dotyczące szacowania wartości PD

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych

59. Instytucje kredytowe dokonują oszacowań wartości PD według klasy jakości dłużników na podstawie średnich długoterminowych dla jednorocznych współczynników niewykonania zobowiązań.
60. Jeżeli chodzi o nabyte wierzycelności korporacyjne, instytucje kredytowe mogą dokonywać oszacowań wartości EL według klasy jakości dłużników na podstawie średnich długoterminowych dla jednorocznych zrealizowanych częstości niewykonania zobowiązań.
61. Jeżeli instytucja kredytowa oblicza oszacowania średniej długoterminowej wartości PD i LGD dla nabytych wierzycelności korporacyjnych, wykorzystując oszacowania wartości EL oraz odpowiednie oszacowania PD i LGD, wówczas proces szacowania całkowitych strat spełnia ogólne normy szacowania wartości PD i LGD określone w niniejszej części, a wynik jest zgodny z pojęciem LGD określonym w ust. 73.
62. Instytucje kredytowe stosują techniki szacowania PD jedynie w połączeniu z dokładną analizą. Instytucje kredytowe uznają duże znaczenie osądów własnych podczas łączenia wyników stosowania różnych technik i dokonywania korekt ze względu na ograniczenia technik i informacji.
63. Jeżeli instytucja kredytowa wykorzystuje dane dotyczące wewnętrznych zdarzeń niewykonania zobowiązań do szacowania wartości PD, wykazuje ona w swoich analizach, że w oszacowaniach tych uwzględniają normy inicjowania umów kredytowych oraz wszelkie różnice między systemem ratingowym, który posłużył do wygenerowania danych a obecnym systemem ratingowym. Jeśli normy gwarantowania emisji lub systemy ratingowe uległy zmianie, instytucja kredytowa zwiększa margines zachowawczości w swoich oszacowaniach PD.
64. Jeżeli instytucja kredytowa przyporządkowuje swoje wewnętrzne klasy jakości do skali stosowanej przez ECAI lub podobne organizacje, a następnie przypisuje częstość niewykonania zobowiązań odpowiadający klasie dłużników organizacji zewnętrznej stosowanej przez siebie klasie, przyporządkowanie takie opiera się na porównaniu wewnętrznych kryteriów ratingowych do kryteriów stosowanych przez organizację zewnętrzną oraz na porównaniu wewnętrznych i zewnętrznych ratingów wspólnych dłużników. Należy unikać błędów i niespójności w procesie przyporządkowywania lub w danych bazowych. Kryteria organizacji zewnętrznej, na których opierają się dane wykorzystywane do kwantyfikacji są zorientowane jedynie na ryzyko niewykonania zobowiązań i nie uwzględniają charakterystyki transakcji. Analiza instytucji kredytowej zawiera porównanie stosowanych definicji niewykonania zobowiązań zgodnie z wymogami określonymi w ust. 44-48. Instytucje kredytowe dokumentują podstawy przyporządkowania.
65. Jeżeli instytucja kredytowa stosuje statystyczne modele prognozowania prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, może ona otrzymać zezwolenie na dokonywanie oszacowań wartości PD jako prostej średniej arytmetycznej oszacowań prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania dla dłużników indywidualnych w danej klasie. Zastosowanie modeli prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania do tego celu jest zgodne z normami określonymi w ust. 30.

Środa, 28 września 2005 r.

66. Bez względu na to, czy dla oszacowań wartości PD instytucja kredytowa stosuje źródła danych zewnętrznych, wewnętrznych czy zbiorczych, czy też kombinację powyższych, długość bazowego okresu obserwacji wynosi co najmniej pięć lat dla co najmniej jednego źródła. Jeżeli dla któregoś ze źródeł możliwy jest dłuższy okres obserwacji historycznej, a dane są istotne, wówczas stosuje się ten właśnie dłuższy okres. Przepisy niniejszego punktu mają zastosowanie również do metody opartej na PD/LGD dla udziałów kapitałowych. Państwa Członkowskie mogą zezwolić instytucjom kredytowym, które nie mają zezwolenia na stosowanie własnych szacunków LGD lub współczynników konwersji, na posiadanie istotnych danych obejmujących okres dwóch lat podczas wprowadzania metody IRB. Okres ten będzie się co roku wydłużał o jeden rok do momentu, gdy istotne dane obejmować będą okres pięciu lat.

Ekspozycje detaliczne

67. Instytucje kredytowe dokonują oszacowań wartości PD według klasy jakości dłużników lub według puli na podstawie średnich długoterminowych dla jednorocznych współczynników niewykonania zobowiązania.
68. Niezależnie od przepisów ust. 67, oszacowania wartości PD można również obliczyć na podstawie poniesionych strat i odpowiadających im oszacowań wartości LGD.
69. Dane wewnętrzne dotyczące zaliczania ekspozycji do poszczególnych klas lub puli są dla instytucji kredytowej głównym źródłem informacji podczas oceny charakterystyki strat. Instytucje kredytowe mogą stosować dane zewnętrzne (w tym dane zbiorcze) lub modele statystyczne do kwantyfikacji pod warunkiem, że wykażą istotny związek pomiędzy:
- a) procesem zaliczania ekspozycji do klas lub puli stosowanym w instytucji kredytowej i procesem stosowanym przez zewnętrzne źródło danych; oraz
 - b) wewnętrznym profilem ryzyka instytucji kredytowej i strukturą danych zewnętrznych.

W przypadku nabytych wierzytelności detalicznych instytucje kredytowe mogą stosować zewnętrzne i wewnętrzne dane źródłowe. Instytucje kredytowe wykorzystują wszystkie istotne źródła danych jako podstawę porównania.

70. Jeżeli instytucja kredytowa oblicza średnią długoterminową oszacowań PD i LGD dla wierzytelności detalicznych na podstawie oszacowania całkowitych strat oraz odpowiednich oszacowań PD lub LGD, wówczas podczas szacowania całkowitych strat spełnione są ogólne normy szacowania PD i LGD określone w niniejszej części, a wynik jest zgodny z pojęciem LGD określonym w ust. 73.
71. Bez względu na to, czy do oceny charakterystyki strat instytucja kredytowa stosuje źródła danych zewnętrznych, wewnętrznych czy zbiorczych, czy też kombinację powyższych, długość bazowego okresu obserwacji wynosi co najmniej pięć lat dla co najmniej jednego źródła. Jeżeli dla któregoś ze źródeł możliwy jest dłuższy okres obserwacji historycznej, a dane są istotne, wówczas stosuje się ten właśnie dłuższy okres. Instytucja kredytowa nie musi przywiązywać równej wagi do wszystkich danych historycznych, o ile potrafi dowieść właściwym organom, że dane z ostatnich okresów stanowią lepszą podstawę przewidywań prawdopodobieństwa straty. Państwa Członkowskie mogą zezwolić instytucjom kredytowym na posiadanie istotnych danych obejmujących okres dwóch lat podczas wprowadzania metody IRB. Okres ten będzie się co roku wydłużał o jeden rok do momentu, gdy istotne dane obejmować będą okres pięciu lat.
72. Instytucje kredytowe rozpoznają i analizują spodziewane zmiany parametrów ryzyka podczas trwania ekspozycji (efekt sezonowości).

2.2.2 Wymogi dotyczące oszacowań własnych wartości LGD

73. Instytucje kredytowe dokonują oszacowań wartości LGD według klasy lub puli instrumentów na podstawie średniej wartości oszacowań LGD według klasy lub puli instrumentów, uwzględniając wszystkie przypadki niewykonania zobowiązań odnotowane w źródłach danych (średnia ważona niewykonaniem zobowiązań).
74. Instytucje kredytowe stosują oszacowania LGD odpowiadające spadkowi koniunktury gospodarczej, o ile są one bardziej zachowawcze niż średnia długoterminowa. Jeżeli system ratingowy ma zapewnić generowanie przez określony czas oszacowań LGD na stałym poziomie według klasy i puli, instytucje kredytowe dopasowują swoje oszacowania parametrów ryzyka dla poszczególnych klas i puli, tak by ograniczyć wpływ spadku koniunktury gospodarczej na kapitał.

Środa, 28 września 2005 r.

75. Instytucja kredytowa uwzględnia stopień zależności między ryzykiem dłużnika a ryzykiem zabezpieczenia lub dostawcy zabezpieczenia. W przypadkach, gdy taki stopień zależności jest wysoki wymagane postępowanie bardziej zachowawcze.
76. Podczas oceny wartości LGD dokonywanej przez instytucję kredytową w sposób zachowawczy traktuje się przypadki niedopasowania walutowego pomiędzy zobowiązaniem bazowym a zabezpieczeniem.
77. Jeżeli w oszacowaniach LGD uwzględnia się istnienie zabezpieczenia, oszacowania takie nie opierają się wyłącznie na szacunkowej wartości rynkowej zabezpieczenia. Oszacowania LGD uwzględniają skutki ewentualnej niezdolności instytucji kredytowej do szybkiego objęcia kontroli nad zabezpieczeniem i upłynnienia go.
78. Jeżeli oszacowania LGD uwzględniają zabezpieczenia, instytucje kredytowe muszą ustanowić wewnętrzne kryteria dotyczące zarządzania zabezpieczeniami, pewności prawnej i zarządzania ryzykiem, zasadniczo zgodne z tymi, które określono w załączniku VIII, część 2.
79. W takim zakresie, w jakim instytucja kredytowa uznaje zabezpieczenie przy obliczaniu wartości ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z załącznikiem III część 5 lub 6, w oszacowaniach LGD nie bierze ona pod uwagę kwot, jakie spodziewa się odzyskać z zabezpieczenia.
80. W szczególnym przypadku ekspozycji, które jest już obciążone niewykonaniem zobowiązania, instytucja kredytowa wykorzystuje jako podstawę sumę możliwie najdokładniejszych oszacowań oczekiwanych strat dla każdej takiej ekspozycji, biorąc pod uwagę bieżące warunki ekonomiczne oraz status ekspozycji, a także możliwość powstania dodatkowych strat w okresie zbywania.
81. Zaległe opłaty zapisane po stronie dochodów instytucji kredytowej, dodaje się do jej rachunku ekspozycji i strat.

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych

82. Oszacowania wartości LGD opierają się na danych z okresu co najmniej pięciu lat, przedłużanego o rok każdego roku po wdrożeniu, do osiągnięcia okresu minimum siedmiu lat, z co najmniej jednego źródła danych. Jeżeli dla któregoś ze źródeł możliwy jest dłuższy okres obserwacji, a dane są istotne, wówczas stosuje się ten właśnie dłuższy okres.

Ekspozycje detaliczne

83. Niezależnie od przepisów ust. 73, oszacowania LGD można dokonać na podstawie poniesionych strat i odpowiednich oszacowań PD.
84. Niezależnie od przepisów ust. 89, instytucje kredytowe mogą uwzględniać kwoty do wykorzystania w przyszłości za ich pomocą współczynnika konwersji albo ich oszacowań LGD.
85. W przypadku nabytych wierzytelności detalicznych instytucje kredytowe mogą stosować zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne dane źródłowe do oszacowań LGD.
86. Oszacowania wartości LGD opierają się na danych z okresu, co najmniej pięciu lat. Niezależnie od przepisów ust. 73 instytucja kredytowa nie musi przywiązywać równej wagi do wszystkich danych historycznych, o ile potrafi dowieść właściwym organom, że dane z ostatnich okresów stanowią lepszą podstawę przewidywania prawdopodobieństwa straty. Państwa Członkowskie mogą zezwolić instytucjom kredytowym na posiadanie istotnych danych obejmujących okres dwóch lat podczas wprowadzania metody IRB. Okres ten będzie się co roku wydłużał o jeden rok do momentu, gdy istotne dane obejmować będą okres pięciu lat.

2.2.3 Wymogi dotyczące oszacowań własnych współczynnika konwersji

87. Instytucje kredytowe dokonują oszacowań współczynników konwersji według klasy lub puli instrumentów na podstawie średniej oszacowanych współczynników konwersji według klasy lub puli instrumentów, uwzględniając wszystkie przypadki niewykonania zobowiązań wskazane w źródłach danych (średnia ważona niewykonaniem zobowiązań).
88. Instytucje kredytowe stosują oszacowania współczynnika konwersji odpowiadające spadkowi koniunktury gospodarczej, o ile są one bardziej zachowawcze niż średnia długoterminowa. Jeżeli system ratingowy ma zapewnić generowanie przez określony czas oszacowań współczynników konwersji na stałym poziomie według klasy i puli, instytucje kredytowe dopasowują swoje oszacowania parametrów ryzyka dla poszczególnych klas i puli, tak by ograniczyć wpływ spadku koniunktury gospodarczej na kapitał.

Środa, 28 września 2005 r.

89. Oszacowania współczynników konwersji sporządzane przez instytucje kredytowe uwzględniają możliwość wykorzystania przez dłużnika dodatkowych kwot do chwili zaistnienia zdarzenia niewykonania zobowiązania oraz potem.

Przy szacowaniu współczynnika konwersji zakłada się większy margines zachowawczości, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo silniejszej korelacji dodatniej pomiędzy częstotliwością niewykonania zobowiązań a wielkością współczynnika konwersji.

90. Dokonując oszacowań współczynników konwersji, instytucje kredytowe uwzględniają szczegółowe zasady i strategie przyjęte odnośnie do monitorowania rachunków i płatności. Instytucje kredytowe uwzględniają również swoje możliwości i gotowość przeciwdziałania wykorzystywaniu kolejnych kwot kredytu w okolicznościach bliskich zajściu zdarzenia niewykonania zobowiązania, takich jak naruszenie warunków umowy lub inne zdarzenia związane z niewykonaniem zobowiązania z przyczyn technicznych.
91. Instytucje kredytowe stosują odpowiednie systemy i procedury do monitorowania kwot w ramach instrumentu, bieżących pozycji nierozliczonych zapisanych na poczet gwarantowanych linii kredytowych oraz zmian w pozycjach nierozliczonych według dłużnika i według klasy. Instytucja kredytowa jest w stanie codziennie monitorować nierozliczone salda.
92. Jeżeli szacunkowe współczynniki konwersji stosowane przez instytucje kredytowe do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem są różne od tych, które wykorzystuje do celów wewnętrznych, fakt ten jest dokumentowany i uzasadniany właściwym organom.

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych

93. Oszacowania współczynnika konwersji opierają się na danych z okresu co najmniej pięciu lat, przedłużanego o rok każdego roku po wdrożeniu, do osiągnięcia okresu minimum siedmiu lat, z co najmniej jednego źródła danych. Jeżeli dla któregoś ze źródeł możliwy jest dłuższy okres obserwacji, a dane są istotne, wówczas stosuje się właśnie ten dłuższy okres

Ekspozycje detaliczne

94. Niezależnie od przepisów ust. 89, instytucje kredytowe mogą uwzględniać kwoty do wykorzystania w przyszłości za pomocą współczynników konwersji albo oszacowań wartości LGD.
95. Oszacowania współczynników konwersji opierają się na danych z okresu co najmniej pięciu lat. Niezależnie od przepisów ust. 87, instytucja kredytowa nie musi przywiązywać równej wagi do wszystkich danych historycznych, o ile potrafi dowieść właściwym organom, że dane z ostatnich okresów stanowią lepszą podstawę przewidywań wykorzystanych kwot. Państwa Członkowskie mogą zezwolić instytucjom kredytowym na posiadanie istotnych danych obejmujących okres dwóch lat podczas wprowadzania metody IRB. Okres ten będzie się co roku wydłużał o jeden rok do momentu, gdy istotne dane obejmować będą okres pięciu lat.

2.2.4 Wymogi minimalne dotyczące oceny wpływu gwarancji i kredytowych instrumentów pochodnych

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw, instytucji, rządów i banków centralnych, gdzie stosuje się własne oszacowania wartości LGD oraz ekspozycje detaliczne.

96. Wymogi określone w ust. 97-104 nie stosują się do gwarancji udzielanych przez instytucje, Rządy i banki centralne, jeżeli instytucja kredytowa otrzymała zgodę na stosowanie przepisów art. 78-83 do ekspozycji wobec takich podmiotów. W tym przypadku stosuje się wymogi określone w przepisach art. 90-93.
97. W przypadku gwarancji detalicznych wymogi te stosują się również do zaliczania ekspozycji do klas lub puli oraz do oszacowań wartości PD.

Uznani gwaranci i gwarancje

98. Instytucje kredytowe posiadają jasno określone kryteria co do uznawanych przez siebie rodzajów gwarantów do celów obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.
99. Do uznanych gwarantów stosuje się te same zasady co do dłużników zgodnie z przepisami ust. 17-29.

Środa, 28 września 2005 r.

100. Istnienie takiej gwarancji jest poświadczane na piśmie, jest ona nieodwołalna ze strony gwaranta, obowiązuje do chwili całkowitego uregulowania zobowiązania (w zakresie kwoty i terminu objętych gwarancją) i jest egzekwowalna na mocy obowiązującego prawa wobec gwaranta w obrębie jurysdykcji, gdzie posiada on aktywa stanowiące przedmiot orzeczenia sądowego. Gwarancje, których warunki przewidują zwolnienie gwaranta z jego zobowiązań (gwarancje warunkowe) uznaje się pod warunkiem zatwierdzenia przez właściwe organy. Instytucja kredytowa dowodzi, że kryteria klasyfikacji odpowiednio uwzględniają wszelkie potencjalne zmniejszenie skutków ograniczenia ryzyka kredytowego.

Kryteria korekty

101. Instytucje kredytowe posiadają jasno określone kryteria korygowania klas, puli lub oszacowań wartości LGD, a w przypadku detalicznych i uznanych nabytych wierzytelności, jasno określone zasady przyporządkowywania ekspozycji do poszczególnych klas i puli w celu uwzględnienia wpływu gwarancji na obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. Kryteria te są zgodne w wymogami minimalnymi określonymi w ust. 17-29.
102. Kryteria te są wiarygodne i intuicyjne. Uwzględniają one zdolność i gotowość gwaranta do wywiązania się z gwarancji, prawdopodobny termin płatności gwaranta, stopień skorelowania zdolności gwaranta do wywiązania się z gwarancji ze zdolnościami dłużnika do spłaty, oraz wielkość ryzyka rezydualnego dłużnika.

Kredytowe instrumenty pochodne

103. Wymogi minimalne dla gwarancji określone w niniejszej części stosują się do prostych kredytowych instrumentów pochodnych. W przypadku niedopasowania pomiędzy zobowiązaniem bazowym a zobowiązaniem referencyjnym kredytowego instrumentu pochodnego lub zobowiązaniem stosowanym przy stwierdzeniu wystąpienia zdarzenia kredytowego, stosuje się wymogi określone w załączniku VIII część 2 ust. 21. W przypadku ekspozycji detalicznych i uznanych wierzytelności nabytych przepisy niniejszego ustępu stosuje się do procesu przyporządkowywania ekspozycji do poszczególnych klas i puli.
104. Kryteria uwzględniają strukturę wypłat kredytowego instrumentu pochodnego i zachowawczo oceniają jego wpływ na poziom i termin spłat zobowiązań. Instytucja kredytowa uwzględnia zakres innych form ryzyka rezydualnego.

2.2.5 Wymogi minimalne dotyczące nabytych wierzytelności

Pewność prawna

105. Struktura instrumentu gwarantuje, że we wszelkich przewidywalnych okolicznościach instytucja kredytowa zachowa faktyczne prawo własności i kontrolę nad wszystkimi przekazami środków pieniężnych z tytułu wierzytelności. Jeżeli dłużnik przekazuje środki bezpośrednio sprzedawcy lub jednostce obsługującej, instytucja kredytowa regularnie kontroluje, czy płatności są przekazywane w całości i w terminie zastrzeżonym w umowie. „Jednostka obsługująca” oznacza podmiot zarządzający na co dzień pakietem wierzytelności nabytych lub bazowym ryzykiem kredytowym. Instytucje kredytowe stosują procedury gwarantujące, że prawo własności do wierzytelności i środków pieniężnych jest chronione przed skutkami zastoju wywołanych postępowaniem upadłościowym lub problemami prawnymi mogących znacząco opóźnić zdolność kredytodawcy do upłynienia lub przeniesienia wierzytelności lub przejęcia kontroli nad środkami pieniężnymi.

Skuteczność systemów monitorowania

106. Instytucja kredytowa monitoruje zarówno jakość nabytych wierzytelności, jak i kondycję finansową sprzedawcy i jednostki obsługującej. W szczególności zaś:
- a) instytucja kredytowa ocenia korelację pomiędzy jakością nabytych wierzytelności i kondycją finansową sprzedawcy i jednostki obsługującej oraz ustala wewnętrzne zasady i procedury stanowiące odpowiednio zabezpieczenie przed wszelkimi ewentualnościami, między innymi prowadzi wewnętrzną klasyfikację sprzedawców i jednostek obsługujących pod względem ryzyka;

Środa, 28 września 2005 r.

- b) instytucje kredytowe posiadają jasne i skuteczne zasady i procedury kwalifikacji sprzedawców i jednostek obsługujących. Zarówno sprzedawcy, jak i jednostki obsługujące są podlegają okresowym przeglądom instytucji kredytowej lub jej przedstawiciela w celu skontrolowania dokładności sporządzanych przez nich sprawozdań, wykrycia ewentualnych oszustw lub niedoskonałości w ich działaniach oraz zweryfikowania jakości polityki kredytowej sprzedającego oraz zasad i procedur ściągania wierzytelności przez jednostkę obsługującą. Wyniki przeglądów są dokumentowane;
- c) instytucja kredytowa ocenia charakterystykę nabytych pakietów wierzytelności w tym nadmierne przedpłaty, historię zaległości finansowych sprzedawcy, długi zagrożone i odpisy na poczet takich długów, terminy płatności i ewentualne rachunki przeciwstawne;
- d) instytucje kredytowe posiadają skuteczne zasady i procedury zbiorczego monitorowania koncentracji długu z tego samego źródła zarówno w ramach jednego jak i wielu pakietów nabytych wierzytelności; oraz
- e) instytucja kredytowa dba o to, by terminowo otrzymywać od jednostki obsługującej odpowiednio szczegółowe sprawozdania na temat stopnia przeterminowania i rozmycia wierzytelności w celu zapewnienia zgodności z kryteriami uznawania instytucji kredytowej i wytycznymi w zakresie przedpłat dotyczącymi nabytych wierzytelności oraz zapewnienia skutecznego środka monitorowania i potwierdzania warunków sprzedaży i stopnia rozmycia.

Skuteczność systemów asekuracyjnych

107. Instytucja kredytowa stosuje systemy i procedury umożliwiające wczesne wykrycie pogorszenia się kondycji finansowej sprzedawcy i jakości nabytych wierzytelności oraz proaktywnie podejście do pojawiających się problemów. W szczególności instytucja kredytowa posiada jasne i skuteczne zasady, procedury i systemy informatyczne służące monitorowaniu przypadków naruszenia warunków umowy, a także jasne i skuteczne zasady i procedury wszczynania działań prawnych i postępowania z trudnymi wierzytelnościami nabytymi.

Skuteczność systemów kontroli zabezpieczeń, dostępności kredytów i środków pieniężnych

108. Instytucje kredytowe posiadają przejrzyste i skuteczne zasady i procedury kontroli nabytych wierzytelności, kredytów i środków pieniężnych. Określa się w nich w szczególności istotne elementy programu zakupu wierzytelności, w tym stawki przedpłat, uznane zabezpieczenia, niezbędną dokumentację, limity koncentracji oraz sposoby traktowania wpływów gotówkowych. Przy określaniu owych elementów uwzględnia się wszystkie istotne czynniki, takie jak: kondycja finansowa sprzedawcy i jednostki obsługującej, koncentracja ryzyka i tendencje w zakresie jakości nabytych wierzytelności i bazy klientów sprzedawcy. Stosowane systemy wewnętrzne powodują też, że odpowiednie środki są uruchamiane wyłącznie pod warunkiem przedstawienia określonych zabezpieczeń i dokumentacji.

Zgodność z wewnętrznymi zasadami i procedurami instytucji kredytowej

109. Instytucje kredytowe stosują skuteczne procedury służące ocenie zgodności ze wszystkimi wewnętrznymi zasadami i procedurami. Metody te obejmują regularne kontrole wszystkich istotnych faz programu zakupu wierzytelności, sprawdzenie, czy istnieje rozdział obowiązków, po pierwsze między oceną sprzedawcy i jednostki obsługującej a oceną dłużnika, po drugie, pomiędzy oceną sprzedawcy i jednostki obsługującej i kontrolą zewnętrzną tychże a oceną operacji jednostki rozliczeniowej ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji, doświadczenia, liczby zaangażowanego personelu i automatycznych systemów wspomagających.

3. PROCES ZATWIERDZANIA OSZACOWAŃ WEWNĘTRZNYCH

110. Instytucje kredytowe stosują sprawdzone systemy zatwierdzania dokładności i spójności systemów ratingowych, odpowiednich procedur i oszacowań wszystkich istotnych parametrów ryzyka. Instytucja kredytowa wykazuje właściwym organom, że wewnętrzny proces zatwierdzania umożliwia jej konsekwentną i wnikliwą ocenę funkcjonowania systemów wewnętrznej klasyfikacji ratingowej i szacowania ryzyka.

Środa, 28 września 2005 r.

111. Instytucje kredytowe regularnie porównują odnotowane współczynniki niewykonania zobowiązań z oszacowaniami wartości PD dla każdej klasy, a w przypadkach kiedy wartości zrealizowanych częstości niewykonania zobowiązań wykraczają poza przewidywany dla danej klasy zakres instytucje kredytowe dokonują szczegółowej analizy przyczyn takiego odchylenia. Instytucje kredytowe stosujące własne oszacowania wartości LGD lub współczynników konwersji dokonują dla tych oszacowań podobnej analizy. Do wspomnianych porównań stosuje się dane historyczne obejmujące jak najdłuższy okres. Instytucja kredytowa dokumentuje w tym celu metody i dane wykorzystane. Wyniki wspomnianej analizy i właściwa dokumentacja aktualizowane są każdego roku.
 112. Instytucje kredytowe stosują również inne narzędzia aktualizacji ilościowej i porównania z odpowiednimi źródłami danych zewnętrznych. Analiza opiera się na danych, które są właściwe dla danego portfela, są regularnie aktualizowane oraz obejmują odpowiedni okres obserwacji. Wewnętrzne oceny instytucji kredytowych dotyczące funkcjonowania ich systemów ratingowych są sporządzane w oparciu o jak najdłuższy okres.
 113. Metody i dane wykorzystywane przy aktualizacji ilościowej zachowują spójność przez długi czas. Zmiany dotyczące metod i danych wykorzystywanych przy sporządzaniu oszacowań i aktualizacji (zarówno w źródłach danych, jak i okresach) są dokumentowane.
 114. Instytucje kredytowe stosują solidne, wewnętrzne normy postępowania w sytuacji, gdy odstępstwa od oczekiwań w odnotowanych wartościach PD, LGD, współczynników konwersji i strat całkowitych, przy oczekiwanej wartości EL, stają się na tyle znaczące, że można na ich podstawie zakwestionować słuszność oszacowań. Wspomniane normy uwzględniają cykle koniunkturalne i podobne czynniki systematycznej zmienności w zakresie częstości niewykonania zobowiązań. Jeżeli odnotowane wartości nadal są wyższe niż wartości oczekiwane, wówczas instytucje kredytowe podnoszą wartość oszacowań w celu odzwierciedlenia poziomu niewykonania zobowiązań i poniesionych strat.
4. OBLICZANIE KWOT WAŻONYCH RYZYKIEM EKSPOZYCJI W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH WEDŁUG METODY MODELI WEWNĘTRZNYCH
- 4.1. *Wymóg kapitałowy i kwantyfikacja ryzyka*
115. Do celów obliczania wymogów kapitałowych instytucje kredytowe spełniają następujące normy:
 - a) oszacowania potencjalnej straty nie są podatne na wpływ niekorzystnych ruchów rynkowych, istotne ze względu na profil ryzyka długoterminowego danych pakietów udziałów należących do instytucji kredytowej. Dane przedstawiające rozkład dochodu uwzględniają najdłuższy badany okres dostępności danych odzwierciedlających profil ryzyka określonych ekspozycji w papierach kapitałowych instytucji kredytowej. Dane pozwalają na zachowawcze, statystycznie wiarygodne i niezawodne szacowanie strat, które nie są oparte wyłącznie na osądzie własnym. Instytucja kredytowa wykazuje właściwym organom, że zastosowana symulacja szoku zapewnia zachowawcze oszacowanie oczekiwanych strat w odpowiednim długoterminowym cyklu rynkowym i koniunkturalnym. Instytucja kredytowa łączy analizę empiryczną dostępnych danych z korektą opartą na wielu różnych czynnikach w celu uzyskania odpowiednio realistycznych i zachowawczych wyników modelu. Przy konstruowaniu modeli szacowania wartości narażonej na ryzyko określających potencjalne kwartalne straty instytucje kredytowe mogą wykorzystywać dane kwartalne lub przeliczyć dane okresowe zebrane w krótszym horyzoncie czasowym na dane kwartalne za pomocą odpowiedniej metody analitycznej, popartej empirycznymi dowodami oraz zaawansowanymi i dobrze udokumentowanymi przemyśleniami i analizami. Wspomniane metody stosowane są przez długi czas w sposób zachowawczy i konsekwentny. W przypadku ograniczeń w dostępie do istotnych danych instytucja kredytowa zwiększa margines zachowawczości;
 - b) w stosowanych modelach w należyty sposób uwzględnia się wszystkie istotne ryzyka związane z dochodami kapitałowymi, w tym zarówno ogólne ryzyko rynkowe jak i szczególne ryzyko związane z portfelem kapitałowym instytucji kredytowej. Modele wewnętrzne odpowiednio wyjaśniają przeszłe wahania cen, uwzględniają zarówno wielkość potencjalnych koncentracji, jak i zmiany w ich strukturze, wykazując przy tym odporność na niesprzyjające środowisko rynkowe. Ryzyka przedstawione w danych wykorzystywanych do sporządzania oszacowań ściśle odpowiadają lub przynajmniej są porównywalne do ekspozycji w papierach kapitałowych instytucji kredytowej;
 - c) model wewnętrzny odpowiada profilowi ryzyka i złożoności portfela kapitałowego instytucji kredytowej. Jeżeli instytucja kredytowa posiada istotne pakiety akcji, których wykres wartości ma charakter zdecydowanie nieliniowy, modele wewnętrzne projektuje się tak, by odpowiednio uwzględnić ryzyka związane z takimi instrumentami;

Środa, 28 września 2005 r.

- d) przyporządkowywanie indywidualnych pozycji wartości przybliżonych, indeksów rynkowym i czynników ryzyka jest wiarygodne, intuicyjne i oparte na solidnych przesłankach;
- e) instytucje kredytowe dowodzą poprzez analizy empiryczne, że wskazane czynniki ryzyka są prawidłowe i odnoszą się tak do ryzyka ogólnego, jak i szczególnego;
- f) oszacowania zmienności rentowności ekspozycji w papierach kapitałowych obejmują istotne i dostępne dane, informacje i metody. Stosuje się dane, które poddano wcześniej niezależnej lub takie, które pochodzą ze źródeł zewnętrznych (w tym dane zbiorcze); oraz
- g) stosuje się rygorystyczny i wyczerpujący program testów warunków skrajnych.

4.2. *Proces zarządzania ryzykiem i instrumenty kontrolne*

116. Mając na względzie opracowanie i wykorzystanie modeli wewnętrznych do celów określania wymogu kapitałowego, instytucje kredytowe ustalają zasady, procedury i metody kontroli w celu zapewnienia integralności modelu i procesu jego tworzenia. Do owych zasad, procedur i metod należą:

- a) całkowita integracja modelu wewnętrznego z ogólnymi systemami zarządzania informacją w instytucji kredytowej oraz zarządzaniem portfelem kapitałowym w portfelu bankowym. Modele wewnętrzne są całkowicie zintegrowane z infrastrukturą zarządzania ryzykiem instytucji kredytowej, szczególnie jeżeli są one stosowane do: pomiaru i oceny wyników portfela kapitałowego włącznie z wynikami skorygowanymi o ryzyko; alokacji kapitału ekonomicznego do ekspozycji w papierach kapitałowych i ogólnej oceny adekwatności kapitałowej i procesu zarządzania inwestycjami;
- b) ustalone systemy zarządzania, procedury i funkcje kontrolne obejmujące okresowe i niezależne przeglądy wszystkich elementów procesu tworzenia modeli wewnętrznych, łącznie z zatwierdzeniem zmian w modelach, weryfikacją ich parametrów wejściowych oraz przeglądem wyników, np. w formie bezpośredniej weryfikacji oszacowań ryzyka. Przeglądy służą ocenie dokładności, kompletności i adekwatności danych wejściowych i wyników modelu oraz pozwalają zarówno wykryć i ograniczyć potencjalne błędy, wynikające ze znanych niedoskonałości modeli, jak zidentyfikować dotąd nieznanne. Przedmiotowe przeglądy może przeprowadzać niezależna jednostka wewnętrzna lub niezależna strona trzecia;
- c) odpowiednie systemy i procedury monitorowania limitów inwestycyjnych i ryzyka ekspozycji w papierach kapitałowych;
- d) jednostek odpowiedzialnych za projektowanie i stosowanie modelu oraz jednostki odpowiedzialne za zarządzanie poszczególnymi inwestycjami funkcjonują niezależnie od siebie; oraz
- e) strony odpowiedzialne za wszelkie elementy procesu tworzenia modeli posiadają odpowiednie kwalifikacje. Do tworzenia modeli zarząd wyznacza pracowników odpowiednio przygotowanych i wykwalifikowanych.

4.3. *Zatwierdzanie i dokumentacja*

117. Instytucje kredytowe stosują sprawdzony system zatwierdzania dokładności i spójności modeli wewnętrznych i procesów ich tworzenia. Wszystkie istotne elementy modeli wewnętrznych i procesów ich tworzenia są dokumentowane.

118. Instytucje kredytowe stosują wewnętrzną procedurę zatwierdzania w celu oceny działania modeli wewnętrznych i procesów ich tworzenia w sposób konsekwentny i wnikliwy.

119. Metody i dane wykorzystywane przy aktualizacji ilościowej pozostają spójne przez długi czas. Zmiany dotyczące metod i danych wykorzystywanych przy sporządzaniu oszacowań i aktualizacji (zarówno źródła danych, jak i badane okresy) są dokumentowane.

120. Instytucje kredytowe regularnie porównują faktyczne dochody z papierów kapitałowych (obliczone z wykorzystaniem zrealizowanych i niezrealizowanych zysków i strat) z oszacowaniami modeli. Do wspomnianych porównań stosuje się dane historyczne obejmujące jak najdłuższy okres. Instytucja kredytowa dokumentuje metody i dane wykorzystywane we wspomnianych porównaniach. Aktualizacja analiz i dokumentacji ma miejsce co najmniej raz w roku.

Środa, 28 września 2005 r.

121. Instytucje kredytowe stosują również inne narzędzia aktualizacji ilościowej i porównania ze źródłami danych zewnętrznych. Analiza opiera się na danych, które są właściwe dla danego portfela, są regularnie aktualizowane oraz obejmują odpowiedni okres obserwacji. Wewnętrzne oceny instytucji kredytowych dotyczące funkcjonowania ich modeli są sporządzane w oparciu o jak najdłuższy okres.
122. W instytucjach kredytowych obowiązują solidne wewnętrzne normy postępowanie w sytuacji, kiedy porównanie rzeczywistych dochodów z tytułu udziałów kapitałowych z oszacowaniami modeli podważa prawidłowość oszacowań lub samych modeli. Normy te uwzględniają cykle koniunkturalne i podobne czynniki systematycznej zmienności dochodów z tytułu udziałów kapitałowych. Wszystkie korekty wprowadzane do modeli wewnętrznych skutek wyniku przeglądów są dokumentowane i zgodne ze odpowiednimi normami obowiązującymi w instytucji kredytowej.
123. Modele wewnętrzne i procesy ich tworzenia są dokumentowane, a stosowna dokumentacja obejmuje również obowiązki stron zaangażowanych w proces tworzenia, zatwierdzania modeli oraz procesy przeglądu modeli.

5. ŁAD KORPORACYJNY I NADZÓR

5.1. Ład korporacyjny

124. Wszystkie istotne aspekty tworzenia ratingów i oszacowań podlegają zatwierdzeniu przez organ kierowniczy określony w art. 11 instytucji kredytowej lub komitet wyłoniony z jej grona oraz kierownictwo wyższego szczebla. Wspomniane strony posiadają ogólną znajomość systemów ratingowych instytucji kredytowej oraz szczegółową znajomość związanych z nimi sprawozdań zarządczych.
125. Kierownictwo wyższego szczebla zawiadamia organ kierowniczy określony w art. 11 lub wyłoniony komitet o istotnych zmianach lub wyjątkach od ustalonych procedur mających istotny wpływ na działanie systemów ratingowych instytucji kredytowej.
126. Kierownictwo wyższego szczebla posiada dobrą znajomość projektu i działania systemów ratingowych; zapewnia na bieżąco poprawne działanie systemów ratingowych; jest regularnie informowany przez jednostki kontroli ryzyka o działaniu procesu ratingowego, obszarach wymagających usprawnienia oraz postępow w eliminowaniu stwierdzonych niedociągnięć.
127. Wewnętrzna analiza profilu ryzyka kredytowego instytucji kredytowej, oparta na ratingach, jest istotnym elementem sprawozdań zarządczych skierowanych do wspomnianych stron. Sprawozdania obejmują co najmniej profil ryzyka według klas, migrację według klas, ocenę odpowiednich parametrów według klas oraz porównanie zrealizowanych częstości niewykonania zobowiązań oraz, w zakresie w jakim są stosowane, własnych oszacowań wartości LGD i współczynników konwersji z wartościami oczekiwanymi i wynikami testów warunków skrajnych. Częstotliwość sprawozdań zależy od wagi i rodzaju informacji oraz hierarchii odbiorcy.

5.2. Kontrola ryzyka kredytowego

128. Jednostka kontroli ryzyka kredytowego jest niezależna od działów personalnych i kierowniczych odpowiedzialnych za inicjowanie i odnawianie ekspozycji i podlega bezpośrednio kierownictwu wyższego szczebla. Jednostka ta odpowiada za opracowanie lub wybór, a następnie wdrożenie, kontrolę i działanie systemów ratingowych. Do jej zadań należy również regularne dostarczanie i analiza sprawozdań z działania systemów ratingowych.
129. Zakres działań jednostki (jednostek) kontroli ryzyka kredytowego obejmuje:
 - a) Testowanie i monitorowanie klas i puli;
 - b) Tworzenie i analizowanie sprawozdań podsumowujących działanie systemów ratingowych instytucji kredytowej;
 - c) Wdrażanie procedur sprawdzania, czy konsekwentnie stosowane są definicje klasy i puli w poszczególnych oddziałach i rejonach działalności;

Środa, 28 września 2005 r.

- d) Dokonywanie przeglądów i dokumentowanie wszelkich zmian w procesie ocen ratingowych z uwzględnieniem przyczyn takich zmian;
 - e) Dokonywanie przeglądów kryteriów ratingowych celem oceny ich przydatności w przewidywaniu ryzyka. Informacje na temat zmian w procesie klasyfikacji ratingowej, kryteriów lub indywidualnych parametrów ratingowych są dokumentowane i przechowywane;
 - f) Aktywny udział w opracowaniu i wyborze, a następnie we wdrażaniu i uaktualnianiu modeli stosowanych w systemach ratingowych;
 - g) Kontrola i nadzór nad modelami stosowanymi w procesie klasyfikacji ratingowej;
 - h) regularne przeglądy i zmiany modeli stosowanych w procesie klasyfikacji ratingowej.
130. Niezależnie od przepisów ust. 129, instytucje kredytowe stosujące dane zbiorcze zgodnie z ust. 57 i 58 mogą zlecić wykonanie następujących zadań:
- a) Dostarczanie informacji dotyczącej testowania i monitorowania klas i puli;
 - b) Tworzenie sprawozdań podsumowujących działanie systemów ratingowych instytucji kredytowej;
 - c) Dostarczanie informacji dotyczących przeglądów kryteriów ratingowych celem oceny ich przydatności w przewidywaniu ryzyka;
 - d) Dokumentowanie zmian dotyczących procesu klasyfikacji ratingowej, kryteriów lub indywidualnych parametrów ratingowych;
 - e) Dostarczanie informacji dotyczących regularnych przeglądów i zmian modeli stosowanych w procesie klasyfikacji ratingowej.

Instytucje kredytowe stosujące przepisy niniejszego ustępu zapewniają właściwym organom dostęp do wszystkich istotnych informacji pochodzących od strony trzeciej, koniecznych do zbadania zgodności z wymogami minimalnymi, a także możliwość przeprowadzenia kontroli w siedzibie strony trzeciej w takim samym stopniu jak w instytucji kredytowej.

5.3. Kontrola wewnętrzna

131. System ratingowy instytucji kredytowej i jego działanie podlega kontroli wewnętrznej lub kontroli jednostki o porównywalnym stopniu niezależności, co najmniej raz do roku. Kontrola ta obejmuje dział kredytowy oraz oszacowania wartości PD, LGD, EL oraz współczynników konwersji. Sprawdzana jest zgodność ze wszystkimi obowiązującymi wymogami minimalnych

ZAŁĄCZNIK VIII

OGRANICZENIE RYZYKA KREDYTOWEGO

Część 1 — Warunki uznawania

1. Niniejsza część przedstawia uznawane formy ograniczenia ryzyka kredytowego do celów art. 92
2. Do celów niniejszego załącznika:
 - „Zabezpieczona transakcja kredytowa” oznacza dowolną transakcję skutkującą powstaniem ekspozycji zabezpieczonej rzeczowo, której warunki nie obejmują przyznania instytucji kredytowej prawa częstego pobierania depozytu zabezpieczającego.
 - „Transakcja oparta na rynku kapitałowym” oznacza dowolną transakcję skutkującą powstaniem ekspozycji zabezpieczonej rzeczowo, której warunki obejmują przyznanie instytucji kredytowej prawa częstego pobierania depozytu zabezpieczającego.
1. OCHRONA KREDYTOWA RZECZYWISTA
 - 1.1. *Kompensacja należności bilansowych*
3. Można uznać kompensację wzajemnych należności bilansowych między instytucją kredytową i kontrahentem.